

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPTOVSKÉ KLÁČANY

NA ROKY 2016 - 2022

Aktualizácia na roky 2016 – 2022

(2015)

Vypracovaná v zmysle Zákona č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č.309/2014 Z. z.

Obsah dokumentu: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Liptovské Kláčany

(ďalej len Program rozvoja Obce - PR):

PR Obce sa skladá z úvodu a 5 častí:

- analytickej,
- strategickej,
- programovej,
- realizačnej,
- finančnej.

Osnova PR

Úvod	5
Časť A - Analytická časť	8
A-1 Analýza vnútorného prostredia	8
A-1.1 Základná charakteristika Obce Liptovské Kláčany	8
A-1.2 Kultúrno-historická charakteristika	9
A-1.3 Charakteristika prírodných podmienok	12
A-1.4 Sociálno-ekonomická charakteristika	21
A-1.5 Demografické východiská	22
A-1.6 Ekonomické a sociálne špecifiká	24
A-1.7 Technická infraštruktúra	25
A-1.8 Sociálna infraštruktúra (vybavenosť Obce)	33
A-1.9 Ex-post hodnotenie plnenia Strategických rozvojových cieľov	36
A-2 Analýza vonkajšieho prostredia	38
A-2.1 – Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýzy vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj v obci	38
A-3 Zhodnotenie súčasného stavu	41
A-3.1 – SWOT Analýza	41

Časť B - Strategická časť	53
B-1 Vízia	53
B-2 Poslanie	53
B-3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce	54
B-4 Strategické zámery podľa programov	56
B-4.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	56
B-4.2 Technická infraštruktúra a služby	56
B-4.3 Životné prostredie	57
B-4.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo	57
B-4.5 Školstvo, vzdelávanie a podpora zamestnanosti	58
B-4.6 Kultúra	58
B-4.7 Cestovný ruch (public relations)	59
B-4.10 Hierarchia cieľov v štruktúre strategickej časti dokumentu	60
B-5 Formulácia a návrh stratégie	61
Časť C – Programová časť	63
C-1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	63
C-2 Technická infraštruktúra a služby	64
C-3 Životné prostredie	65
C-4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo	66
C-5 Školstvo, vzdelávanie a podpora zamestnanosti	67
C-6 Kultúra	68
C-7 Cestovný ruch (public relations)	68
Časť D - Realizačná časť	70
D-1 Organizačné zabezpečenie realizácie Programu rozvoja Obce	70
D-1.1 Komunikačný plán	70
D-1.2 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PR	72

D-1.3 Akčný plán	72
Časť E - Finančná časť	73
E-1 Finančný plán programu	73
E-2 Indikatívny Finančný plán PR	73
E-3 Finančný plán podľa programových cieľov a časového horizontu uskutočnenia	74
E-3.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	74
E-3.2 Technická infraštruktúra a služby	75
E-3.3 Životné prostredie	79
E-3.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo	81
E-3.5 Školstvo, vzdelávanie, podpora zamestnanosti a šport	82
E-3.6 Kultúra	85
E-3.7 Cestovný ruch (public relations)	87
Záver	89
Povinné prílohy PR	90

Úvod:

Program rozvoja Obce je základným dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov na území. Formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Program rozvoja je spracovaný na obdobie 10 - 15 rokov, od aktualizácie v roku 2016 na 7 rokov v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a je výsledkom strategického plánovania.

Je potrebné, aby obec mala k dispozícii tieto plánovacie dokumenty: Územný plán (ÚP) a Program rozvoja (PR). Obec Liptovské Kláčany už má vypracovaný a schválený Územný plán s doplnkami.

Dokument Programu rozvoja obce Liptovské Kláčany je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. V rozhodujúcej miere odzrkadľuje záujmy občanov, vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja so záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rastu obce.

Program rozvoja je otvoreným dokumentom zabezpečujúcim kontinuitu rozvoja obce, ktorý sa podľa vopred stanovených pravidiel môže upravovať, dopĺňať a aktualizovať. PR je zároveň kompatibilný s programovými dokumentmi vypracovanými na národnej a regionálnej úrovni.

Základné princípy tvorby Programu rozvoja:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom analýz v troch hlavných oblastiach,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov Obce Liptovské Kláčany.

Postup tvorby Programu rozvoja:

Proces prípravy a tvorby PR pozostával z viacerých časových etáp. Na začiatku bola zriadená komisia tvorená odborníkmi, pracovníkmi obecného úradu a predstaviteľmi subjektov pôsobiacich v obci. Počas rokovania komisia dospela k určitej vízii, ako by mala obec vyzerieť o 5-10 rokov. Aby sa naplnila predstava, bolo nevyhnutné v následných krokoch získať

faktografický materiál, analytické údaje a zmonitorovať súčasný stav. Občania mali možnosť zúčastniť sa anonymného prieskumu zameraného na zistenie ich individuálnych názorov, potrieb a predstáv. Po vyhodnotení výsledkov prieskumu bol následným krokom audit súčasného stavu hospodársko-spoločenského života obce, majetkových pomerov, doterajších investičných aktivít, problematických oblastí, neriešených konkrétnych problémov, stav infraštruktúry, školstva, kultúry, cestovného ruchu, ekológie a životného prostredia. Výsledkom auditu bolo zostavenie SWOT analýzy a stromu problémov.

Výsledky auditu územia a vykonaného prieskumu sa porovnávali s víziou a predstavami odbornej komisie. Na ďalších zasadnutiach komisia zostavila potrebné priority zmien vo všetkých oblastiach hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele. Pri spracúvaní analytických záverov sa okrem odpovedí z prieskumu názorov občanov využili aj písomné archívne, dokumentačné a publikačné materiály, súčasné štatistické údaje a hospodárske výsledky, ktoré určitým spôsobom objasňujú alebo poskytujú informácie z doterajšieho vývoja obce.

V rámci aktualizácie :

- vedenie Obce iniciovalo spracovanie PR a zostavenie riadiaceho tímu,
- riadiaci tím spracoval zámer, spôsob a časový horizont spracovania PR, (viď. Formulár č. Ú1, Formulár č. Ú2, Formulár č. Ú3, Formulár č. Ú5)
- po prerokovaní v komisiách bol PR schválený obecným zastupiteľstvom,
- o spracovávaní a spracovaní PR bola verejnosť informovaná formou vyvesenia oznamu na úradnej tabuli, internetovej stránke obce, Spravodajcovi Obce a prostredníctvom stretnutí s niektorými „zložkami“, ktoré pôsobia v obci, (viď. Formulár č. Ú4)

Aktualizácia tohto základného dokumentu Obce sa týka:

1. Zosúladenia súčasnej legislatívy a z nej vyplývajúcich požiadaviek na tento dokument.
2. Spracovania nových štatistických a faktografických údajov, hospodárskych výsledkov a analýz.
3. Monitorovania dosiahnutia cieľov a plnenia opatrení daných v pôvodnom dokumente.
4. Doplnenia nových zámerov, úloh a aktivít, podľa aktuálnej požiadavky orgánov samosprávy, dotknutých subjektov, občanov a podnikateľských subjektov.
5. Nastavenia financovania nových úloh a určenia zdrojov stanovených na základe analýzy možností európskych, štátnych i mestských finančných nástrojov.

Hlavička dokumentu Programu rozvoja:

Názov:	PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPTOVSKÉ KLÁČANY
Územné vymedzenie :	Obec Liptovské Kláčany
Územný plán obce/VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PR:	
Dátum platnosti:	
Verzia ¹	1,0
Publikovaný verejne:	

Formulár č. Ú2

Zámer spracovania PR:

Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Liptovské Kláčany na
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, poslancami obecného zastupiteľstva, členmi komisií, pracovnými skupinami partnerov konceptu a jeho finálnej podoby,
Riadenie procesu spracovania	- riadiaci tím spracoval zámer, spôsob a časový horizont spracovania PR zoznam subjektov, zapojených do spracovania (členovia pracovných skupín), - zapojenie verejnosti a komunikácia bola realizovaná formou vyvesenia oznamu na úradnej tabuli, internetovej stránke Obce, Spravodajcovi Obce a stretnutiami s niektorými „zložkami“, ktoré pôsobia v obci
Obdobie spracovania aktualizácie	- roky 2016 - 2022 - harmonogram spracovania aktualizácie: do 15.12.2016 verzia č. 1.0
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie (zhotovenie) konceptu aktualizácie dokumentu: 250,- EUR - náklady na získanie informačných podkladov - štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky: .....,- EUR - náklady na stretnutia pracovných skupín a verejnosti: .....,- EUR

Formulár č. Ú3

Harmonogram spracovania PR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Časť A - Analytická časť

Analytická časť obsahuje najmä súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku obce, charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia, hodnotenie a analýzu hospodárskej, sociálnej, environmentálnej, kultúrnej situácie, analýzu väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja na územie obce, určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce, analýzu finančných potrieb a stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja.

Obsahuje komplexné hodnotenie východiskovej situácie Obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja.

A-1 Analýza vnútorného prostredia

A-1.1 Základná charakteristika Obce Liptovské Kláčany

Kód Obce	50696
Názov okresu	Liptovský Mikuláš
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PSČ	032 14
Telefónne smerové číslo	+421 44
Prvá písomná zmienka o obci (rok)	1474
Nadmorská výška Obce (m n. m.)	657
Celková výmera územia Obce [m ²]	13 412 905
Hustota obyvateľstva na km ²	28,56

Zdroj: SÚ SR, www.katasterportal.sk

Obr. č.1 – Pohľad na Obec Liptovské Kláčany

A-1.2 Kultúrno-historická charakteristika

A-1.2.1 – Symboly obce

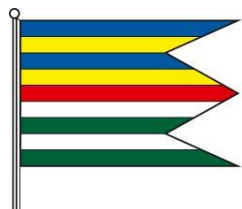
Erb

Erb Obce Liptovské Kláčany má nasledovný vzhľad.

Vlajka

Obecná vlajka má podobu deviatich pozdĺžnych pruhov modrého, žltého, modrého, žltého, červeného, bieleho, zeleného, bieleho a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená

je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Pečať

Pečať Obce Liptovské Kláčany je okrúhleho tvaru, ktorú vyplní erb Obce Liptovské Kláčany a po obvode kruhopis s textom OBEC LIPTOVSKÉ KLAČANY. Pečať má priemer 25mm.

Obr. č.2, č.3, č.4 – Symboly obce

A-1.2.2 – Stručná história obce

Obec sa spomína od roku 1474 ako Kleczen. Ďalšie staré a cudzojazyčné pomenovania obce boli: Kláčany (1773), maďarsky Kelecsény. Dnešný názov obce Liptovské Kláčany sa používa od roku 1946. Obec vznikla v chotári obce Ľubelňa z osady Svätá Alžbeta, ktorá vznikla pri farskom kostole sv. Alžbety. Patrila zemianskej rodine Fejérpatakyovcov (Belopockovcov). V roku 1784 mala 55 domov a 354 obyvateľov, v roku 1828 mala 48 domov a 347 obyvateľov. Od začiatku 14. storočia vlastnil kľačiansky majetok šľachtic Štefan zvaný Kunč, verný spojenec župana Donča. Kľačiansky majetok bol pôvodne súčasťou Ľubelského územia. Niekedy pred rokom 1339 dal Štefan postaviť v Kláčanoch kostol zasvätený svätej Alžbete, ktorý sa zakrátko stal farnosťou. Časť územia, ktoré obhospodaroval tunajší farár spolu so svojimi poddanými sa až do 19. storočia volalo Svätá

Alžbeta. Staré pomenovania osady boli v roku 1339 Ecclesia S. Elisabeth, v roku 1415 Zenthelzebet. V roku 1828 mala 7 domov a 34 obyvateľov.

V roku 1341 časť ľubelského majetku susediacu s majetkom Štefana Kunča okolo Bieleho Potoka získali zemanovia od kráľa Karola Róberta výmenou za územie dediny Likavy. Šľachtic Štefan Kunč bol vlastníkom časti územia Kláčian asi až do roku 1354, keď kráľ Ľudovít I. prikázal Andrejovi, synovi Ivana, spišského župana, aby obsadil jeho majetky. Skutočnosťou je, že Štefan patrila medzi vzporných magnátov a keďže sa nepodriadol kráľovi po smrti Donča, boli mu majetky zhabané. Kláčany sa vyvinuli na pôvodnom majetku spolu s ostatnými malými usadlosťami Andicami a Bielym Potokom vo vlastníctve zemianskych rodín Andickovcov (Andaházy) a Belopotockovcov (Feherpataky).

Aj keď na pôvod pomenovania obce existujú prinajmenšom dve teórie, pravdepodobnejšia je tá, ktorá tvrdí, že názov obce je odvodením od slova klečen (sokol, vhodný na poľovanie). Túto teóriu podporuje aj neskorší vzhľad obecného pečatidla, v ktorom bol zobrazený sokoliar. Druhá teória tvrdí, že názov je odvodený od slovanského slova kl'äča označujúceho kobylu. Prvý krát sa názov obce spomína v roku 1474 v prídومku tunajšieho zemana - "de Kleczen". V nasledujúcich storočiach boli Kláčany vlastníctvom zemanov Belopotockovcov.

Od stredoveku boli oblasti Kláčian, Dúbravy a Ľubele predmetom záujmu bohatých ťažiarov najmä z okolia Banskej Bystrice a Banskej Štiavnice. V tomto období sa v údolí Kláčianky ťažilo najmä zlato. Podnikali tu aj bohatí zemanovia Kubíniovci, Meškovci, Detrichovci a Okoličianiovci. V 16. a 17. storočí tunajšie bane v ničom nezaostávali za dôležitosťou baní v okolí Ľupče. Svedčí o tom aj fakt, že na území Ľubele si mnohí z nich postavili v tomto období aj svoje kúrie. Boli medzi nimi najmä Kubíniovci, Revickovci a Detrichovci. V druhej polovici 18. storočia sa v okolí obce ťažila železná ruda. Tunajšie obyvateľstvo sa živilo najmä prácou v baniach, ale aj poľnohospodárstvom. Neskôr tunajší obyvatelia pracovali v baniach v Ľubeli a po roku 1905 odchádzali za prácou do maďarských baní. Po roku 1918 pracovali najmä v lesoch a poľnohospodárstve.

Obec podporovala partizánske hnutie a SNP. V októbri 1944 tu boli boje medzi partizánmi a Nemcami. Po ústupe povstania do hôr sa v Kláčianskej doline zhromaždilo veľa povstaleckých skupín. V novembri sa partizáni po ťažkých bojoch dali na pochod cez Chabanec, časť prešla na druhú stranu Váhu. Obec bola vyznamenaná Radom Červenej hviezdy a Pamätnou medailou SNP.

Jednotné roľnícke družstvo bolo v Kláčanoch založené v roku 1959 a v roku 1961 sa stalo súčasťou Štátnych majetkov v Liptovskom Mikuláši.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť, www.liptovskeklacany.sk

A-1.2.3 – Kultúrno-historické pamiatky a prírodné zaujímavosti

Najvýznamnejšou historickou dominantou na území obce je **Kostol sv. Alžbety**.

Bol postavený županom Dončom v roku 1339 pre Liptovské Kľačany a Ľubel'ú. Pôvodný kostol bol postavený bez veže, rovnako ako všetky stredoveké kostoly. V jeho blízkosti však stála neskôr drevená zvonica so zvonom z roku 1612, preliatym v roku 1827. Na mieste pôvodného stredovekého kostola postavený nový kostol v modernom poňatí. Takéto riešenie si vynútila zlá statika pôvodného objektu. Po skončení týchto prác bola v roku 1880 pri novej budove kostola postavená aj nová drevená zvonica. Pri obnove kostola v rokoch 1951-1952 bol historická romantická stavba pozmenená modernizačnými zásahmi hlavne v interiéri a vo farebnej úprave fasád. Zachovali sa pôvodné gotické obrazy a zvon z roku 1612 a čiastočne aj interiér.

Obr.

č.5, č.6, č.7, č.8 – Kostol sv. Alžbety

A-1.3 Charakteristika prírodných podmienok

Z hľadiska regiónu je obec súčasťou Liptovskej kotliny a z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Od krajského mesta Žilina je obec vzdialená 82 km a od Liptovského Mikuláša 22 km.

Z hľadiska funkčného využitia plôch má obec hlavne funkciu obytnú a vďaka kvalitnému životnému prostrediu aj rekreačnú a turistickú.

A-1.3.1 – Geografické východiská

Z geografického hľadiska sa obec Liptovské Kláčany nachádza vo Fatransko-Tatranskej oblasti. Leží v Liptovskej kotline v nadmorskej výške 657 m n.m. Patrí do okresu Liptovský Mikuláš, Žilinského samosprávneho kraja a regiónu Liptov. Rozsiahle katastrálne územie obce sa nachádza v Nízkych Tatrách v jej Ďumbierskej časti. Kataster obce priamo susedí s katastrálnymi územiami obcí: Ľubelňa, Dúbrava, Partizánska Ľupča. Obec leží pri vyústení Kláčianskej doliny pod vrcholom Chabenec 1955 m.n.m. , v peknom, atraktívnom prostredí, obkolesená peknou prírodou. Nadmorská výška obce je 657 m.n.m a v chotári sa pohybuje od 630 – 1665 m.n.m. Rozloha katastra 1341 ha.

Hydrologickú sieť územia tvorí potok Kláčianka.

Od centier ekonomického rozvoja regionálneho charakteru je obec vzdialená:

- 22 km od Liptovského Mikuláša,
- 82 km od Žiliny,
- 284 km od Bratislavy

Obr. č.9 – Poloha obce Liptovské Kláčany na mape
Zdroj: Google mapsy

Obec Liptovské Kláčany leží mimo hlavných dopravných koridorov a trás Slovenskej republiky. Prostredníctvom cesty 2326 (III/018120) je obec Liptovské Kláčany napojená na nadradenú komunikačnú sústavu (cesta I/18) v správe Žilinského samosprávneho kraja.

Priamo centrom obce Liptovské Kláčany prechádza štátna cesta III/01820. Jej celková dĺžka v katastri obce je 2 km.

Sieť miestnych komunikácií tvoria bezprašné a prašné cesty v celkovej dĺžke 3,2 km.

Popri štátnej ceste a miestnych komunikáciách nie sú vybudované chodníky.

Obec má v správe celkom 5 mostov.

A-1.3.2 – Geologický vývoj a geologická stavba

Tektonické pomery

Liptovská kotlina je paleogénna vnútrokarpatská panva, ktorá je po obvode ohraničená vysokými pohoriami hŕľneho a glaciálneho typu. Vznik kotliny, ako aj susedných pohorí, možno datovať od jávskeho vrásnenia, ktoré nasledovalo po paleogéne. Predpaleogénne pohoria, vytvorené na tomto území hercýnskym a alpským vrásnením, boli denudáciou zarovnané ešte pred paleogénom. Na denudáciou vytvorené ploché územie transgredovalo starotret'ohorné more. V tomto období sa uložili súvrstvia lutétskych numulitových vápencov. Horotvornými procesmi sa súvrstvia zhrnuli do megantiklinál – Fatra, Tatra a Chočské vrchy. Medzi nimi vznikli megasynklinály – Liptovská a Spišská kotlina.

Paleogénnu výplň kotliny tvorí hutianske a zuberecké súvrstvie (pieskovce, vápnité ílovce), pri juhovýchodnom a juhozápadnom kontakte kotliny s Nízkymi Tatrami borovské súvrstvie (zlepence, pieskovce, vápence, brekcie). Na križovanie úpätných zlomov V–Z smeru a priečných S–J smeru sa viažu vývery minerálnych vôd (Lúčky, Liptovský Ján, Liptovské Sliache) a sedimenty travertínov. Kotlina sa rozkladá v nadmorskej výške 470–900 m. Úpätné sedimenty sa skláňajú od pohorí smerom k Váhu. Pahorkatina s relatívnymi výškami 30–150 m nadobúda v strede kotliny charakter nízkej vrchoviny. Rieky Belá, Smrečianka, Kvačianka, Štiavnica, Demänovka a Lupčianka vytvárajú mohutné náplavové kužele.

Geologické pomery

Liptovská kotlina ako celok je budovaná sedimentmi centrálnokarpatského paleogénu, na ktorých ležia kvartérne sedimenty. Na nepriepustných paleogénnych pieskovcoch a bridliciach flyšového charakteru vznikol mierne zvlnený pahorkatinový reliéf. Nízke Tatry a Veľká Fatra sú pohoria s kryštalickejším jadrom a obalovými mezozoickými komplexmi (vápence, dolomity). Mezozoické komplexy budujú masív Chočských vrchov. Liptovská

kotlina ako neotektonický celok vo vzťahu k okrajovým pohoriam počas kvartéru poklesávala. Na severe je vymedzená výrazným prosečnianskym úpätným zlomom oproti Chočským vrchom a podtatranským oproti Západným Tatram. Južný okraj kotliny je v západnej časti zlomový, miestami flexúrový. Na svahoch Nízkych Tatier sú rozsiahle infiltračné oblasti s veľmi priaznivými podmienkami na vznik minerálnych prameňov.

A-1.3.3 – Geomorfológia a reliéf

Geomorfológia

Územie Obce Liptovské Kľačany patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, a fatransko-tatranskej oblasti. Severná časť a stredná časť záujmového územia s väčšou časťou zastavaného územia katastra obce leží v celku Podtatranská kotlina v podcelku Liptovská kotlina. Južná časť katastra už zasahuje do celku Nízke Tatry, podcelku Ďumbierske Tatry a jej časti Demänovské vrchy.

Reliéf

Reliéf Liptovskej kotliny predstavuje jemne zvlnenú pahorkatinu rozčlenenú vodnými tokmi pritekajúcimi do kotliny okolitých pohorí.

Kotlina sa rozkladá v nadmorskej výške 470–900 m. Úpätné sedimenty sa skláňajú od pohorí smerom k Váhu. Pahorkatina s relatívnymi výškami 30–150 m nadobúda v strede kotliny charakter nízkej vrchoviny.

Oblasť Nízkych Tatier je na danom území rozčlenená najmä eróznou činnosťou povrchových tokov (Kľačianka, Ľubel'ský potok).

Nadmorská výška v katastri Liptovské Kľačany sa pohybuje medzi 63 - 1665 m n. m. Typu reliéfu zodpovedá aj sklonitosť územia, ktorá sa v severo-južnom smere mení od strednej až veľkej (14°-24°), cez malú až strednú (2°-6°), strednú až veľkú (6°-14°) po veľkú (nad 24°).

Geomorfologické procesy

V dotknutom území sa nestabilné javy vyskytujú lokálne len ako mikrozosuvy a mezozosuvy. So stúpajúcou nadmorskou výškou, absenciou vegetačného pokryvu, zvyšovaním sklonu reliéfu postupne narastá pravdepodobnosť tvorby nielen mikro, ale aj mezozosuvov.

A-1.3.4 – Klimatické pomery

Za klimatické pomery považujeme dlhotrvajúci stav ovzdušia, čiže priemerný stav svetla, teploty, tlaku vzduchu, vetra a zrážok na určitom mieste.

Teplotné pomery

Prevažná časť obce leží v mierne chladnej klimatickej oblasti, avšak vplyvom v blízkosti existujúcej veľkej vodnej nádrže Liptovská Mara, tu teploty vykazujú menšie kolísanie na rozdiel od horských obcí s väčšími výškovými rozdielmi.

Klimatická oblasť je vo všeobecnosti charakterizovaná ako oblasť s priemerne menej ako 50 letnými dňami za rok. Letný deň je charakterizovaný ako deň s maximom teploty vzduchu prekračujúcim 25 °C. Júlový priemer teploty vzduchu v mierne chladnej klimatickej oblasti by mal byť v priemere menší ako 16 °C, priemerná júlová teplota v obci dosahuje túto hraničnú hodnotu. Chladná oblasť je vo všeobecnosti charakterizovaná ako veľmi vlhká s priemernými ročnými teplotami vzduchu nedosahujúcimi 16 °C.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa v obci pohybujú v rozsahu 5–7 °C. Avšak je potrebné podotknúť, že hodnota priemerných ročných teplôt vzduchu v posledných desaťročiach a najmä v posledných 10 rokoch stúpa. Priemerná teplota vzduchu v januári je -5,3° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 16,0° C.

V letnom období sa v oblasti obce Liptovské Kľačany vyskytuje v priemere 32 letných dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25° C a viac.

V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 40 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0° C a 160 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0° C.

Insolačné pomery

Priemerné sumy globálneho žiarenia za rok sú 1100 - 1150 kWh m⁻², počas teplého polroka je to 780 - 820 kWh.m⁻². S nadmorskou výškou všeobecne rastie hodnota oblačnosti, čo zároveň vplyva i na dĺžku trvania slnečného svitu, ktorá je výrazne závislá na expozícii a sklonitosti reliéfu. V posudzovanom území je oblačnosť priemerne 70 - 75 % - najmenšia je koncom leta (pod 60 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (nad 75 %). Slnko tu svieti priemerne 1450 - 1500 hodín za rok (z toho cca 1050 hodín počas vegetačného obdobia). Priemerný počet jasných dní je v posudzovanom území 30 - 40 ročne, zamračených je 140 - 150 ročne .

Počas chladných nocí dochádza aj k tvorbe teplotných inverzií. Prízemné inverzie trvajú prevažne od večernej po skorú dopoludňajšiu dobu a vyskytujú sa v údolných polohách.

Vlhkostné a zrážkové pomery

Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu v území je 76-78 %, pričom najväčšia je v zime (80-85 %), najmenšia v lete a na jar (70 - 75 %), závisí však od nadmorskej výšky (hodnota vlhkosti

s nadmorskou výškou rastie a naopak, tlak vzduchu s výškou klesá – priemerný tlak vzduchu je 7,5-7,7 hPa).

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v posudzovanom území pohybuje od cca 750 do 850 mm.

Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - jún, najmenej v mesiacoch január - február.

Snehová pokrývka leží v území priemerne 100 - 120 dní do roka. Priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 40-80 cm.

Priemerná hĺbka premrznania pôdy je 1,35m.

Veterné pomery

Územie je súčasťou širšej oblasti ležiacej na rozhraní oceánskych a kontinentálnych vplyvov, kde sa niekoľkokrát do roka vystriedajú vzduchové hmoty rôznych vlastností. V širšom území prevláda prúdenie od poludníka (75%) pričom podiel prúdení zo severu a z juhu je vyrovnaný.

Pri prúdení v rovnobežkovom smere prevláda prúdenie zo západu.

Priemerná ročná rýchlosť vetra v obci sa pohybuje v rozmedzí 8,3 m/s.

Zdroj: <http://www.shmu.sk>

A-1.3.5 – Hydrologické pomery

Povrchové toky

Z hľadiska širších vzťahov patrí skúmané územie do umoria Čierneho mora a povodia horného toku Váhu, kde je odvodňované vodným tokom potoka Kľačianka o dĺžke 16 km.

Vodný tok Kľačianka pramení na severoseverozápadnom úpätí Chabenca v Nízkyh Tatrách, na východnom svahu vrchu Kráмец v nadmorskej výške približne 1 420 m n. m.

Sprvu tečie na krátkom úseku smerom na severozápad, juhovýchodne od vrchu Vysoká (1 318 m n. m.) sa stáča na sever a tečie Kľačianskou dolinou. Na strednom toku vytvára výrazný oblúk prehnutý na západ, sprava priberá Ľubeľský potok a na krátkom úseku pokračuje severovýchodným smerom. Nad obcou Liptovské Kľačany sa definitívne stáča na sever, vteká do Liptovskej kotliny, kde najprv preteká východným okrajom intravilánu Liptovských Kľačian. Pod obcou sa zľava oddeľuje vedľajšie rameno (ktoré sa následne na úseku dlhom cca 400 m ďalej rozvetvuje), pričom obe korytá pretekajú intravilánom obce Ľubeľa. Na severnom okraji obce sa vedľajšie rameno spája s hlavným korytom (596,9 m n. m.), Kľačianka podteká štátnu cestu č. 18 a následne preteká cez Krmeš. Napokon sa stáča viac na severoseverozápad, podteká železničnú trať č. 180 a diaľnicu D1, preteká obcou Liptovské Kľačany a neďaleko obce ústi do Váhu.

Podzemné vody

S geologicko-tektonickou stavbou územia a jej štruktúrnym usporiadaním úzko súvisia hydrogeologické pomery. Tie majú rozhodujúci vplyv na existenciu podzemných vôd.

Skúmané územie patrí do hlavného hydrogeologického regiónu – paleogén a kvartér západnej a strednej časti Liptovskej kotliny s Ďumbierskymi Tatrami a má medzi-zrnový typ priepustnosti, smerom na juh krasovú a krasovo-puklinovú priepustnosť.

Zdroj: Atlas krajiny SR 2002

Priepustnosť fluviálnych štrkových sedimentov Váhu v Liptovskej kotline je charakterizovaná koeficientom filtrácie $4,7 \times 10^{-3}$ až $4,4 \times 10^{-4}$ m/s. Priaznivé akumulčné podmienky podzemných vôd vytvárajú sedimenty poriečnych nív prítokov Váhu.

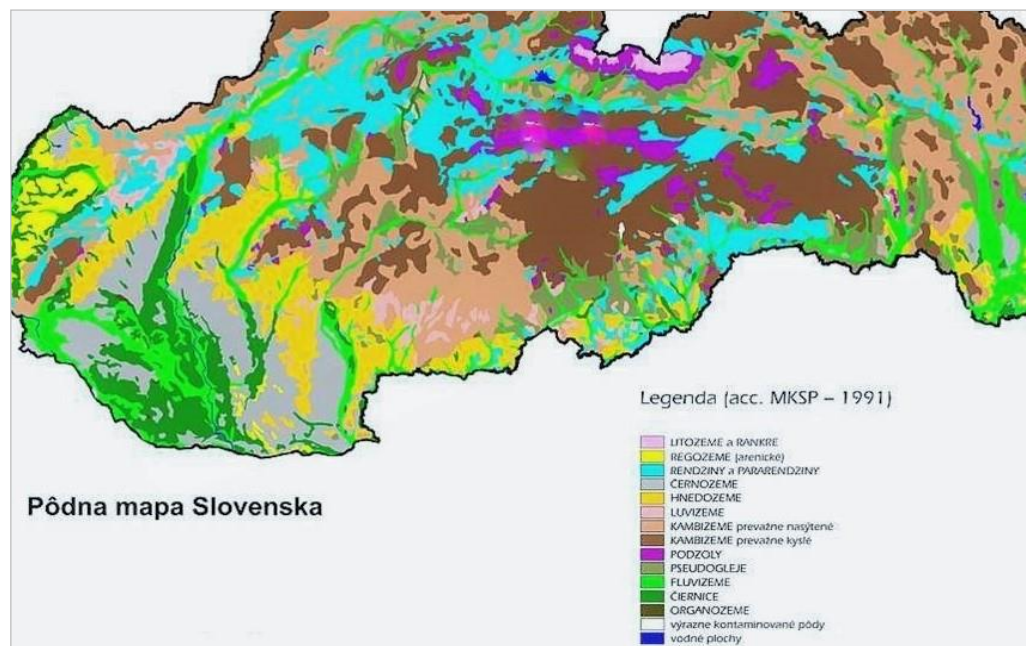
Podzemné vody fluviálnych sedimentov majú chemické zloženie Ca-Mg-HCO₃ typu, v glaciálnych sedimentoch Ca-HCO typu.

Pôdy v oblasti opusteného ložiska antimónu (Sb) v katastri neďalekej obce Dúbrava predstavujú spoločne s ďalšími bodovými zdrojmi kontaminácie (odkaliská, banské strusky, výtoky zo štôlní), problém pre životné prostredie vo vzťahu ku kontaminácií podzemných aj povrchových vôd.

Zdroj: Jašová, Ženišová et al. 2009

A-1.3.6 – Pôdne pomery

Pôda reflektuje geologické zloženie a postupne smerom zdola nahor určuje výskyt a akosť jednotlivých prvkov prostredia. Podobne ako to je v prípade geologického podložia aj výskyt pôdných druhov a typov v skúmanej oblasti Liptovské Kľačany je veľmi pestrý.

Obr. č.10 – Pôdna mapa Slovenska

Pôdne druhy

Z pôdných druhov sa tu nachádzajú:

- kambizeme pseudoglejové nasýtené,
- pseudogleje modálne a kultizeme,
- lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín,
- rendziny kambizemné

Stredne a menej produktívna orná pôda je vhodná na pestovanie plodín. Na miernejších svahoch sú pôdy hlbšie (do 50cm), na strmších svahoch (20-30cm).

A-1.3.7 – Rastlinstvo a živočíšstvo

Zloženie flóry a fauny riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, na pomerne vysokú výškovú zonálnosť a expozíciu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, je tak súčasná flóra aj fauna výrazne rôznorodá.

Fytogeografické členenie

Územie katastra obce Lazisko môžeme podľa fyto geografického členenia Slovenska zaradiť do oblasti západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale), obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (Eucarpaticum), okresu Nízke Tatry, podokresu Liptovská Kotlina.

Potenciálna prirodzená vegetácia na skúmanom území sa mení v nadväznosti na ostatné abiotické zložky charakteristické pre dané miesto.

Zdroj: Futák, 1966, 1984

Rastlinstvo

Špecifické črty rastlinstva Liptova sú dané hlavne geologickým podkladom, klimatickými podmienkami a nadmorskou výškou.

Pestrosť vegetácie skúmaného územia vyjadruje široká škála mapovacích jednotiek spoločenstiev potenciálnej vegetácie. Potenciálna vegetácia je taká prirodzená vegetácia, ktorá by sa za prírodných podmienok danej lokality (biotopu), vyvinula, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal.

(Zdroj: Michalko a kol., 1986)

Podľa potenciálnej vegetácie sa v území vyskytujú:

- zmiešané listnaté a ihličnaté lesy,
- lužné lesy podhorské a horské,
- smrekovec opadavý,
- smrekovo – borovicové lesy.

Reálna vegetácia územia je tvorená prirodzenými, polo prirodzenými i antropicky ovplyvnenými lesnými porastmi, menšia časť územia je tvorená sekundárnymi spoločenstvami lúk a polo intenzívne i extenzívne využívaných pasienkov, travinobylinnými spoločenstvami, spoločenstvami skalných biotopov, brehovými porastmi tokov, záhradami, poliami a samotným intravilánom.

Výskyt invázných druhov

Na území obce bol zistený nežiaduci výskyt invázných druhov rastlín, (niektoré z nich sa pestujú aj v záhradách): *Heracleum mantegazzianum* (boľševník obrovský), *Solidago canadensis* (zlatobyľ kanadská). K nim na niektorých stanovištiach pristupujú druhy expanzívne, ako *Artemisia vulgaris* (palina pravá), *Tanacetum vulgare* (vratič obyčajný), *Cirsium arvense* (pichliač roľný) a iné.

Živočíšstvo

Súčasné druhové zloženie živočíšstva skúmaného územia vychádza z geografickej polohy a prírodných podmienok, ako aj z jeho vegetačných podmienok.

Živočíšstvo sa tu vyznačuje pestrosťou a rozšírením viacerých zoogeografických prvkov. Zastúpených je viacero druhov živočíšnych spoločenstiev s dominanciou zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov.

Na lúkach, lesných porastoch a v konároch stromov v okolí žije veľké množstvo živočíchov. Z bezstavovcov sú to rôzne druhy hmyzu (mravce, čmeliaky, osy, lienky).

Zoocenózy ihličnatých lesov poskytujú ideálne útočisko pre vyššie stavovce ako:

- jeleň hôrny,
- medveď hnedý,
- mačka divá,
- vlk dravý,
- sviňa divá,
- a iné.

Pestrá je skupina vtákov – vrabec poľný, drozd obyčajný, ďateľ čierny, sýkorka hôrna a sýkorka uhliarka, vodnár potočný, stehlík obyčajný, brehlík lesný, jastrab a myšiak hôrny, sova, lastovička obyčajná, ojedinele aj bocian biely.

A-1.3.8 – Životné prostredie

Chránené lokality

Územie katastra obce Liptovské Kláčany sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (NAPANT). Celková výmera NAPANT 110200 ha (územie je vymedzené legislatívne Nariadením vlády SR č. 119/1978 Zb. v znení zákona NR SR č. 543/2002).

Chránená a ohrozená flóra a fauna

Z endemických a reliktných druhov cicavcov sa najmä v zalesnenom území vyskytuje myšovka horská (*Sicista betulia*). Z chránených druhov cicavcov sú to najmä rys (*Lynx Lynx*), medveď hnedý (*Ursus Arctos*), tchor a lasica.

Z chránených druhov suchozemských bezstavovcov tu nachádzame jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), z ohrozených druhov fúzač zemolezový (*Pseudogaurotina excellens*). Ohrozený druh rýb chránený podľa Bernského protokolu je tu lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*). Ďalšie chránené druhy vyskytujúce sa v blízkosti vodných tokov: Rosnička zelená (*Hyla arborea*), Skokan zelený (*Rana Esculenta*), Skokan štihly (*Rana dalmatina*), Skokan hnedý (*Rana temporaria*).

Z vtákov sa na riešenom území vyskytuje ako ohrozený druh orol skalný (*Aquila Chryseatos*).

Zdroje znečistenia ovzdušia

Za zdroj znečistenia ovzdušia sa v prípade riešeného územia podľa Národného emisného inventarizačného systému (zahŕňajúceho veľké a stredné zdroje znečistenia) môžu považovať priemyselné centrá: Liptovský Mikuláš, Liptovský Hrádok a Ružomberok, kde sú hlavnými zdrojmi znečistenia teplárne, chemický priemysel a výroby celulózy v Ružomberku. Vo vykurovacom období môže prechodne dôjsť k zvýšeniu znečistenia v závislosti od spôsobu kúrenia v neplynofikovaných častiach obce. Znečistenie však značne závisí od rozptylových podmienok a samotných meteorologických predpokladov (slabá veternosť, inverzie, hmly, nízka oblačnosť).

Zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd

Opustené ložisko antimónu Dúbrava kontaminujú banské vody (koncentrácia antimónu v banskej vode prekračuje 300-1500 násobne medznú hodnotu pre pitnú vodu), Paludžanku, ktorej voda je znehodnotená a označená ako voda najhoršej kvality, neupotrebiteľná a predstavujúca významné zdravotné riziko. K plošnému znečisteniu povrchových tokov prispieva najmä poľnohospodárska výroba, kde zdrojom znečistenia sú hnojivá, močovka a pod.

Rizikovým faktorom zostáva aj spôsob likvidácie splaškových vôd (kanalizácia v obci nie je dobudovaná na 100 %) a nesprávna manipulácia s ropnými produktmi a inými rizikovými látkami v poľnohospodárskom družstve, individuálnych garážach a i.

Zdroje znečistenia pôd

Pôdy v oblasti sú málo znečistené, väčšia kontaminácia pôdneho fondu sa v danej oblasti nepredpokladá. Poľnohospodárske pôdy v území sú schopné produkčného procesu v rámci potravinového reťazca bez ohrozenia zdravia obyvateľstva.

Zdroje hluku

Znečistenie hlukom priamo v obci nie je evidované. Najbližšie znečistenie hlukom je na št. ceste I/18 vo vzdialenosti 3-4km.

Zaťaženie komunálnym odpadom

V obci sa sporadicky objavujú drobné divoké skládky odpadu, ktoré sa ihneď likvidujú. Obec má separovaný zber odpadu.

Verejné priestranstvá

V obci sa nachádzajú tieto verejné priestranstvá : park na vstupe do obce, lúka na mieste bývalej pastierne, cintorín, lúka na Hlinisku, park pred obecným úradom. Jedná sa o pozemky výlučne vo vlastníctve obce.

Verejná zeleň

V obci Liptovské Kľačany je verejná zeleň v celkovej rozlohe cca 0,6 ha a z toho parková približne 0,2 ha. Verejnú zeleň tvoria: zeleň cintorína, zeleň v záhradách a v okolí rodinných domov, brehové porasty v intraviláne, zeleň v okolí objektov občianskej vybavenosti

A-1.4 Sociálno-ekonomická charakteristika

Ekonomickú oblasť v obci Liptovské Kľačany determinuje nielen rozpočet Obce, rozsah vlastných príjmov, ale aj schopnosť čerpať prostriedky z iných zdrojov – štátnych a európskych. Zahŕňa ekonomickú aktivitu obyvateľstva v produktívnom veku i podnikateľskú činnosť právnických a fyzických osôb na území Obce. Ekonomiku Obce a jej stav ovplyvňuje úroveň riadenia samosprávnych orgánov, ktoré podporujú podnikanie a zamestnanosť, cestovný ruch a celkový hospodársky rast i aktuálny model regionálnej politiky vyššieho územného celku. Sociálna charakteristika Obce sa odvíja od sociálnej politiky štátu a regiónu, od štruktúry obyvateľstva, demografického vývoja, úrovne zamestnanosti a pracovných príležitostí v obci i v širšom okolí. Od toho závisí aj úroveň sociálnej odkázanosti

niektorých skupín obyvateľstva. Sociálnu situáciu v obci koriguje výkon originálnych kompetencií miestnej samosprávy.

A-1.5 Demografické východiská

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, naopak, vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúrou priestorového rozloženia a ďalších znakov. Na regionálnej úrovni vystupujú s dynamikou obyvateľstva otázky, ako je zabezpečenie požadovaného množstva pracovných miest, formovania sociálnej štruktúry.

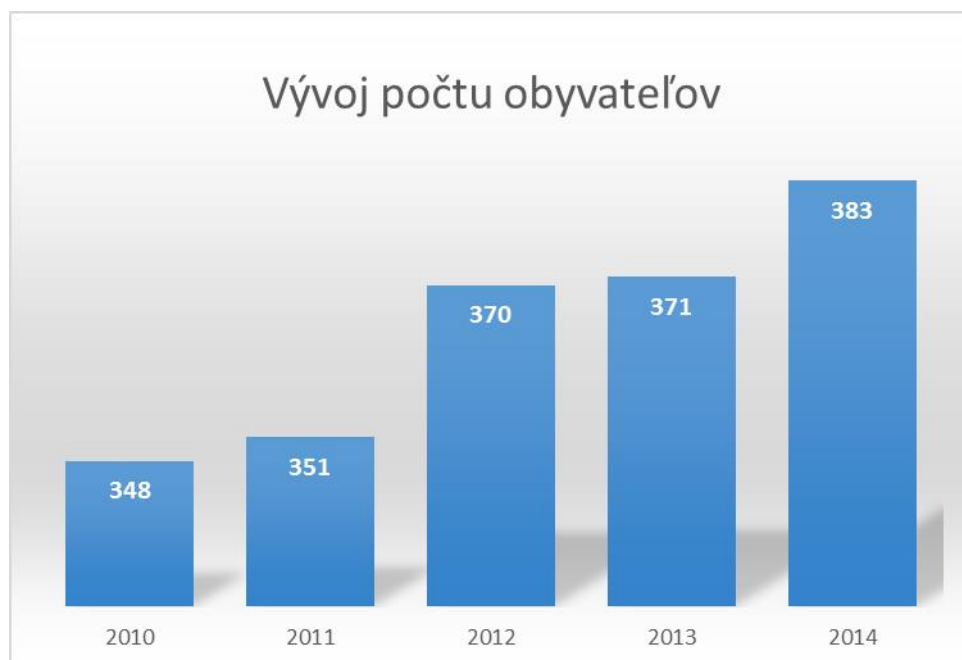
Vývoj a súčasný stav obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a mechanického (migračného) pohybu. Podľa sčítania obyvateľov v roku 2011 mala Slovenská republika 5 397 036 obyvateľov, čo predstavovalo 110 obyvateľov na km². V obci Liptovské Kľačany žije v súčasnosti 383 obyvateľov, čo predstavuje hustotu osídlenia 28,56 obyvateľov / km² katastrálneho územia.

Štruktúra obyvateľstva Liptovských Kľačan, podobne ako počet obyvateľov sa v priebehu času menili.

Tabuľka č.1 - Vývoj počtu obyvateľov

	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	965	974	983	987	1010
Prírastok / úbytok		9	9	4	23

Graf č.1 Vývoj počtu obyvateľov

Tabuľka č.2 - Počet a priemerný vek obyvateľov k 31.12. 2014

Kategória	Počet obyvateľov	%
Deti mladšie ako 15 rokov	67	17,49
chlapci	36	9,4
dievčatá	31	8,09
Občania starší ako 15 rokov	316	82,51
muži	151	39,43
ženy	165	43,08
Obyvatelia na trvalom pobyte	383	100
muži	187	48,83
ženy	196	51,17

Tabuľka č.3 – Veková štruktúra obyvateľstva

Pohlavie	Počet obyvateľov spolu	V tom vo vekovej skupine (absolútne)												
		0-9	10-19	20-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-79	80 +
Spolu	383	47	43	58	18	36	32	23	24	29	14	14	29	16
Muži	187	26	25	34	8	16	16	10	13	15	6	6	6	6
Ženy	196	21	18	24	10	20	16	13	11	14	8	8	23	10

(k 31.12.2014, zdroj: <http://slovak.statistics.sk>)

Graf č.2 Veková štruktúra obyvateľstva

A-1.6 Ekonomické a sociálne špecifiká

Obec Liptovské Kláčany patrí do významného hospodárskeho regiónu s rozvinutým priemyslom (Žilinský kraj). Má vysoký podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov a miera ekonomickej aktivity dosahuje viac ako 50 %.

Obec Liptovské Kláčany v hodnotení ekonomického postavenia z hľadiska tvorby HDP patrí do stredne výkonného regiónu. V prepočte na obyvateľa regionálny HDP v Žilinskom kraji, a teda aj v obci Liptovské Kláčany dosiahol 11 040 eur v bežných cenách, čo predstavuje 86,4 % úrovne HDP na obyvateľa v SR. Obec sa vyznačuje vyšším podielom obyvateľstva v predproduktívnom a produktívnom veku a zároveň nižším podielom v poproduktívnom veku (muži 60+ rokov, ženy 55+ rokov). Vývoj v obci v porovnaní s celokrajským priemerom je mierne priaznivý. V predproduktívnom a produktívnom veku je stav mužskej a ženskej populácie približne vyrovnaný. Veková štruktúra podľa pohlavia je charakteristická pre vidiecku populáciu na Slovensku.

Tabuľka č.4 - Zloženie obyvateľstva podľa produktivity k 31.12.2014

Veková skupina	Muži	Ženy	Spolu	Podiel v %
Predproduktívni (0-19)	51	39	90	23,50
Produktívni (20-59 muži, 20-54 ženy)	112	94	206	53,78
Poproduktívni (60+ muži, 55+ ženy)	24	63	87	22,72
Spolu	187	196	383	100,00

Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2014 naznačuje, že najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku a najmenší je v poproduktívnom veku. Uvedený trend mierneho nárastu počtu obyvateľov v predproduktívnom veku možno považovať z pohľadu ďalšieho rozvoja za pozitívny.

$$\text{Index starnutia} = \frac{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v predproduktívnom veku}} \times 100$$

$$\text{Index starnutia} = \frac{87}{90} \times 100 = 96,67 \%$$

Podľa uvedených výsledkov môžeme konštatovať, že obec má **progressívny** typ populácie, kde zložka občanov poproduktívneho veku je menšia ako zložka občanov predproduktívnom veku.

A-1.7 Technická infraštruktúra

A-1.7.1 – Dopravný systém

Obec Liptovské Kľačany leží mimo hlavných dopravných koridorov a trás Slovenskej republiky. Prostredníctvom cesty 2326 (III/01820) je obec Liptovské Kľačany napojená na cestu I/84 v Ľubeli. Priamo centrom obce Liptovské Kľačany prechádza štátna cesta 2326 (III/01820). Jej celková dĺžka v katastri obce je 2 km.

Sieť miestnych komunikácií tvoria bezprašné a prašné cesty v celkovej dĺžke 3,2 km.

Popri štátnej ceste nie sú vybudované chodníky.

Obec má vo vlastnej správe 5 mostov.

A-1.7.2 – Rozvod vody

V obci je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je napojený na skupinový vodovod Dúbrava a tento spravuje Liptovská vodárenská spoločnosť a. s., (LVS, a. s.). Obec má vlastný vodojem. Na vodovod sú napojené všetky domácnosti. Opotrebované potrubie, ktoré neprešlo rekonštrukciou je v nevyhovujúcom technickom stave s následkom častých porúch. K dispozícii sú aj studne s úžitkovou vodou na hospodárske využitie – hlavne pre zavlažovanie záhrad. Kapacita zdroja postačuje.

A-1.7.3 – Kanalizácia

V súčasnosti v obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia. Splaškové odpadové vody z domov a jednotlivých firiem sú odvádzané do tzv. žúmp, ktoré sú v zemi už niekoľko desiatok rokov a ktoré vo väčšine prípadov nie sú vodotesné, sú zle prevádzkované, resp. nelegálne

vyprázdňované, čím hrozí unikanie odpadových vôd do podzemných vôd a tým aj ohrozenie kvality podzemných vôd.

V súčasnosti je splašková kanalizácia zachytávaná domovými žumpami a nové domy majú vlastné ČOV.

Nové priestorové usporiadanie a funkčné využívanie riešeného územia v Územnom pláne obce Vlachy, deklaruje rešpektovanie už spracovanej projektovej dokumentácie splaškovej kanalizácie s vyústením do čistiarne odpadových vôd (ČOV), ktorá má dostatočne dimenzovanú kapacitu. Systém odvádzania splaškových vôd je navrhnutý z celého riešeného územia tak, aby odpadové splaškové vody boli odvádzané.

A-1.7.4 – Elektrifikácia a osvetlenie

Obec je kompletne elektrifikovaná a napojená na 2 trafostanice VN/NN, ktoré sú umiestnené v imtraviláne. Zásobovanie elektrickou energiou je z rozvodne Liptovská Mara. Rozvod elektrickej energie z distribučných trafostaníc k odberateľom je prevažne vzdušného prevedenia. V prípade rozšírenia IBV sa v UPN rieši i predĺženie jestvujúcej nízkonapäťovej siete a rekonštrukcia transformátorov na väčší výkon, prípadne vybudovanie ďalších trafostaníc. V súčasnosti je zásobovanie elektrickou energiou v obci kapacitne nedostačujúce.

A-1.7.5 – Plynifikácia a rozvod tepla

Obec Liptovské Kľačany nie je plynifikovaná. Prípadná plynifikácia v obci by mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia, nakoľko by sa znížil podiel emisií zo spaľovania tuhých palív a znížila by sa tvorba komunálneho odpadu.

Zásobovanie teplom je zabezpečené v individuálnych kotolniach a systémoch, pretože v obci nie je zavedený zemný plyn, využíva sa najmä pevné palivo a elektrická energia.

A-1.7.6 – Pošta a telekomunikácie

Pokrytie telefónnej a mobilnej siete zabezpečujú T-Mobile, Orange a O2. Televízny príjem je zabezpečený individuálne občanmi. Internet je zavedený v budove Obecného úradu a prakticky vo všetkých domácnostiach, o ktorých nie je vedená bližšia evidencia. Systém miestneho rozhlasu je v relatívne dobrom stave.

Poštové služby pre Liptovské Kľačany zabezpečuje Pošta Ľubel'a prostredníctvom poštových doručovateľov. Poštový kód obce, (PSČ), je 032 14.

Obec má zriadenú svoju webovú stránku www.liptovskeklacany.sk, kde sú uverejnené základné údaje o obci, história obce, dôležité dokumenty a oznamy obecného úradu,

informácie o obecných organizáciách a všetky aktuálne informácie o dianí v obci a kultúrno-spoločenských aktivitách.

Uverejňovaním záverov z rokovaní vedenia samosprávy a zverejňovaním dlhodobých rozvojových plánov obce sa zvýrazňuje transparentnosť v spravovaní obce a jej majetku. Umožňuje zároveň občanom aktívne sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Keďže ide o internetovú stránku, predpokladá sa, že do jej štruktúry by sa mohli zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k väčšej angažovanosti mladých ľudí do riešenia verejných a obecných problémov.

Veľmi dôležitou časťou je propagácia obce voči vonkajšiemu prostrediu - pre rôzne záujmové skupiny potenciálnych investorov, návštevníkov, turistov a pod. Stránka môže byť prepojená so stránkami okolitých obcí, resp. záujmových združení obcí tak, aby sa znásobil účinok propagácie pre jednotlivých členov v mikroregióne.

A-1.7.7 – Odpadové hospodárstvo

Ročne obyvatelia obce Liptovské Kláčany vyprodukujú priemerne cca 85 t komunálneho odpadu, z toho zneškodňovaného bolo 70 ton a využívaného 15 ton. V obci je zavedený systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu na základe zmluvy s OZO, a.s. Liptovský Mikuláš, ktorá ukladá sa na centrálnu skládku v Partizánskej Ľupči. Občania separujú komunálny odpad a to: papier, kovy, plast, sklo. Obec má spracovaný program odpadového hospodárstva a je členom združenie Ekológ, ktorého hlavným zameraním je sústreďovanie finančných prostriedkov na vybudovanie regionálnej skládky odpadov. V rámci združenia sa uvažuje aj o vytvorení spoločného kompostoviska.

Veľkokapacitný zber je zabezpečovaný podľa potreby.

A-1.7.8 – Domový a bytový fond

Obec Liptovské Kláčany plní z hľadiska funkčného využitia územia primárne obytnú funkciu, doplnkovými funkciami sú poľnohospodárska a lesná výroba a rekreácia. Zástavba v obci je situovaná hlavne okolo potoka a cesty. Zastavaná časť obce Liptovské Kláčany tvorí ucelenú kompaktnú štruktúru. Obec nemá jednoznačne definované jadro vo forme pobytového námestia.

V obci Liptovské Kláčany sa v súčasnosti nachádza ..... obývaných rodinných domov, ... víkendových domov, cca ..... rekreačných chát a ..... voľných domov, ktoré po rekonštrukcii môžu slúžiť na bývanie alebo rekreáciu.

Základným zámerom obce je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých zložkách, či už ide o IBV, HBV alebo rekreačné víkendové chalupy. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na spojení verejných a súkromných investičných aktivít. Je nutné využiť všetky dostupné možnosti, ktoré ponúka v súčasnosti MDVRR SR v rámci Štátneho fondu rozvoja

bývania a tiež podporiť individuálne projektové zámery obyvateľov obce v súlade s územným a krajinnoekologickým plánom obce.

A-1.7.9 – Majetkové pomery obce

Obec Liptovské Kľačany vlastní budovu domu kultúry, dom smútku, budovu požiarnej zbrojnice, budovu Drobnnej prevádzky, 19 obecných nájomných bytov, autobusové zástavky (v počte 3) a komplexne spravuje celú verejnú technickú infraštruktúru.

A-1.7.10 – Hospodárska základňa

Postupné osídľovanie obce Liptovské Kľačany pozdĺž potokov a dolín prinášalo so sebou zúrodňovanie pôdy a pestovanie poľnohospodárskych základných produktov - zemiaky a obilniny.

Rozšírený bol aj chov oviec a kráv. Z celkovej výmery katastrálneho územia 1341,2 ha tvorí poľnohospodársky pôdny fond. Tento je ďalej tvorený ornou pôdou (lúkami a pasienkami, záhradami). Pôdu i dnes obhospodarujú drobní užívatelia, najmä ako prídomevé záhradky alebo záhumienky pre pestovanie zemiakov, ovocia a zeleniny pre svoju potrebu. V súčasnosti na poľnohospodárskej pôde v katastri obce hospodári spoločnosť AGRORACIO Liptovský Mikuláš, s.r.o. Firma sa zaoberá chovom oviec a hovädzieho dobytku. V obci nie sú evidovaný samostatne hospodáriaci roľníci.

Tabuľka č.5 – Výmera územia katastrálneho územia Liptovské Kľačany

Celková výmera (ha)					
V tom		Nepoľnohospodárska pôda			
Poľnohosp. pôda	Nepoľnohosp. pôda	V tom			
		Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy a nádvorcia	Ostatné plochy
301,7	1039,5	995,0	1,7	22,1	20,7
Spolu		1341,2			

Poľnohospodárstvo

Katastrálne územie obce Liptovské Kľačany má celkovú rozlohu 1341,2 ha. V súčasnosti poľnohospodárska pôda predstavuje 301,7 ha, z toho orná pôda 16,8 ha, záhrady 10 ha a trvalé trávnaté porasty 274,9 ha.

V minulosti sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytku, najmä oviec a včelárstvom.

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky v katastrálnom území obce tvorí 995 ha z celkovej rozlohy územia.

Obec Liptovské Kľačany patrí k najlesnatejším obciam v mikroregióne Liptov. Lesnatosť územia predstavuje 74,19 %. K vlastníkom lesa patria subjekty:

- Štátne lesy SR
- Spoločenstvo vlastníkov lesov
- Salatín, s. r. o., Partizánska Ľupča

Prevažnú väčšinu zalesneného územia obce Liptovské Kľačany tvoria bukové a smrekové lesy. Lesy ovplyvňujú miestnu klímu, kolobeh vody, vodný režim, udržiavajú úrodnosť pôdy. V okolitých lesoch sa vyskytuje množstvo poľovnej zveri. Z hľadiska kategorizácie poľovných oblastí toto územie patrí do jelenej, srnčej a diviacej oblasti. Ide o ekologicky cenný región, ktorý treba cielene chrániť pred devastáciou (živelné výrubky lesa, znečisťujúce vplyvy, škodcovia, pytliactvo a pod.).

Katastrálnym územím obce prechádza i ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry.

Vymedzenie všetkých ochranných pásiem a chránených území obce Liptovské Kľačany je spracované vo VZN a vo schválenej záväznej časti ÚPN - obce Liptovské Kľačany.

Poľovníctvo

Územie obce Liptovské Kľačany patrí do chovateľskej oblasti Nízke Tatry Sever. Z poľovných druhov zveri sa tu vyskytujú napr. srnec, zajac, diviak a z predátorov kuna, mačka divá, líška i medveď hnedý. Región má predpoklad naďalej rozvíjať poľovníctvo i so zameraním na zahraničnú klientelu.

Obchod a služby

Priemyselná alebo remeselná výroba v obci nie je rozvinutá. Je to najmä z dôvodov, že obec nemá výrobnú tradíciu a väčšina produktívneho obyvateľstva sa realizuje v blízkych priemyselných centrách.

Na území obce existujú:

- 1 predajňa potravín
- 1 pohostinstvo
- .....

Iné špecializované obchody sa v obci nenachádzajú. Obyvatelia sa zásobujú v Liptovskom Mikuláši a Ružomberku. Situácia sa javí ako neuspokojivá.

Zo strany samosprávy obce bude potrebné vytvárať podmienky na rozšírenie podnikateľských aktivít a živnostenského stavu so zameraním najmä na spracovanie domácich produktov (dreva).

Najväčší predpoklad rozšírenia pracovných príležitostí sa javí v oblasti cestovného ruchu - výstavbou malých penziónov, zriaďovaním privátneho ubytovania a rozširovania služieb pre turistov a návštevníkov tohto mikroregiónu.

V obci nie sú zabezpečené komplexné základné služby pre obyvateľstvo. Obyvatelia Liptovských Kľačan za nimi dochádzajú do Liptovského Mikuláša a Ružomberku.

A-1.7.11 – Cestovný ruch

Geomorfológiou svojho územia, polohou a relatívne tichým a zachovalým prostredím má obec Liptovské Kľačany výborný predpoklad pre ďalší rozvoj cestovného ruchu v kontexte rozvoja CR celého regiónu Stredného Liptova. Je totiž neoddeliteľnou súčasťou regiónu ako celku, ktorý ponúka návštevníkovi množstvo atraktivít a zaujímavostí. Najpopulárnejšími destináciami v okruhu do 30 km od obce sú:

Thermal park Bešeňová

Thermal park Bešeňová je vybudovaný na báze horúcich prameňov liečivých vôd, ktoré vyvierajú z hĺbky 1.987 metrov o teplote 60,5 °C. Pôsobí na pohybové a dýchacie ústrojenstvo, urologické problémy, kozmetické problémy. Ubytovanie hotelového typu, krytý bazénový komplex, bazény pre deti, sauny, vodný svet, fitness, masáže, solárium, občerstvenie, stravovanie.

Aquapark Tatralandia

Najväčší celoročný areál vodnej zábavy na Slovensku. Ubytovanie s komplexnými službami, celoročné kúpanie v termálnych bazénoch s liečivou minerálnou vodou 26-38 °C, vodné atrakcie, vitálny svet, sauny, procedúry, letné bazény.

Autocamping Liptovský Trnovec

Vyhľadávané kempingové stredisko s možnosťou karavaningu. Nachádza sa na severnom brehu Liptovskej Mary. V Trnovci je plážové kúpalisko, autocamping, požičovňa člnov. Od jari do jesene sa tu konajú športové podujatia s medzinárodnou účasťou.

Kúpele Lúčky

Tiché a kľudné miesto v dedinke Lúčky pod Chočskými vrchmi. V centre sa nachádza pekný vodopád. Kúpele sú zamerané na liečenie chorôb ženského ústrojenstva. Liečivé účinky má termálna minerálna voda, teplota 32 °C. Možnosti turistických prechádzok na Veľký Choč.

Drevený evanjelický kostol vo Svätom Kríži

Ďalšou významnou historickou pamätihodnosťou v blízkosti obce Liptovské Kľačany je artikulárny evanjelický drevený kostol z r. 1774 z Palúdze v obci Svätý Kríž, ktorý bol premiestnený z dôvodu výstavby vodného diela Liptovská Mara.

Múzeum Liptovskej dediny Pribylina

V mnohých zatopených obciach sa nachádzali architektonicky zaujímavé objekty, kultúrne a historické pamiatky. Tieto boli premiestnené do Múzea liptovskej dediny v Pribyline. Najvýznamnejšími z nich sú goticko-renesančný kaštieľ z Parížoviec, pôvodný gotický kostol z Liptovskej sv. Mary, zrubové vidiecke domy.

Národný park Nízke Tatry

Národný park Nízke Tatry. Demänovská dolina, Demänovská jaskyňa Slobody, sedačka na Chopok, lyžovanie, turistika, Hotel Tri studničky, bobová dráha Lazisko.

Ďalšie vyhľadávané destinácie a zaujímavosti v okolí Liptovských Kľačan:

- termálne kúpalisko Liptovský Ján
- Sielnická, Prosiecka zátoka, Liptovská Sielnica, Prosiek, Bobrovník, Tvarožná (v okolí Liptovskej Mary)
- výskyt minerálnych prameňov - Červená travertínová terasa Bešeňová, Potok, Liptovská Štiavnica
- minerálne pramene v Sliačoch
- hotel Bobrovník - „Jamajka“ - nad VD Liptovská Mara s výhľadom na Tatry, Veľkú Fatru, Chočské vrchy, na Liptovskú Maru
- Galéria P. M. Bohúňa Liptovský Mikuláš
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
- bežecké lyžiarske trate
- rafting na rieke Váh
- jazdectvo Liptovská Sielnica a iné

Chatárenie a chalupárenie

V súčasnosti je v riešenom území 5 objektov individuálnej chatovej rekreácie a 34 objektov chalupárskej rekreácie.

Cyklotrasy a turistické trasy

Cez obec prechádza cyklotrasa č. 035, Liptovský Mikuláš – Liptovská Sielnica – Vlachy – Ľubelňa – Liptovské Kľačany - Partizánská Ľupča, zelená - 40 km. Trasa je vedená po existujúcich miestnych komunikáciách so spevneným povrchom i po poľných cestách tak, aby návštevníkovi poskytl výhľad na dôležité body v okolí.

Pešia turistika

Patrí k najviac uplatňovaným formám aktívnej nenáročnej turistiky. V katastri obce sú možnosti na nenárodné výstupy napr. hore grúňom na Brestovec (1062 m.n.m), na vrch Ľupčianska Magura (1315 m.n.m.). Pre náročnejších turistov je možnosť prechodu cez Kľačiansku dolinu, Dúbravskú dolinu, výstup na Chabenec (1955 m.n.m.), prípadne i na Chopok (2024 m.n.m.).

Agroturistika.

V katastri obce nie sú vhodné podmienky na rozvoj agroturistiky. Obec od svojho pôvodného osídlenia typu potočnej radovej dediny tvorí i dnes urbanisticky kompaktný homogénny celok, kým agrofarmy nachádzajú svoje uplatnenie najmä na sedliackych usadlostiach, vidieckych samotách alebo na kopaniciach.

Vzhľadom na rekreačnú (chalupársku a chatársku) a obytnú funkciu i zameranie obyvateľstva teda nie je v blízkej budúcnosti predpoklad k významnému rozvoju agroturistiky v tejto obci.

Privátne ubytovanie

V obci Liptovské Kľačany je 6 poskytovateľov privátneho ubytovania. Najčastejšou skupinou návštevníkov obce zo Slovenska sú najmä obyvatelia z Bratislavy, zo zahraničia ide najmä o poľskú a českú klientelu. Je všeobecne známe, že najmä poľská klientela v hojnej miere navštevuje tento región a vyhľadáva práve jednoduché a relatívne lacné ubytovanie na súkromí. Ubytovanie na súkromí je jedným z doplnkových príjmov rodín v tomto regióne a vyžaduje si relatívne nízke investície do prestavby domu a návratnosť je pomerne rýchla.

A-1.8 Sociálna infraštruktúra (vybavenosť Obce)

A-1.8.1 – Školstvo

V obci nie je zriadená materská škola ani základná škola. Školopovinné deti navštevujú MŠ a ZŠ v susednej obci Ľubeľa (2 km), ktorá je bývalou strediskovou obcou.

Vzhľadom na veľkosť obce sa so zriadením škôl nepočíta.

Ďalšia sociálna vybavenosť

Návrh riešenia ÚPN obec Liptovské Kláčany rieši rozvoj obce najmä výstavbou individuálnej bytovej výstavby (neuvažuje sa o výstavbe bytoviek). Pre podporu vidieckeho osídľovania je potrebné pripraviť vhodné lokality, čo je v prvom rade podmienené výstavbou inžinierskych sietí.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v celkovom počte 45 sietí je po rekonštrukcii z r. 2005 a pokrýva súčasnú plochu intravilánu. Po rozšírení IBV pre novovybudované rodinné domy obec bude postupne rozširovať i verejné osvetlenie, podľa dohody so SSE a. s.

Cintorín a Dom smútku

Obec má v správe 1 cintorín o celkovej ploche 2 ha. Plocha je upravená, s vypílenou starou zeleňou, ktorá sa postupne nahrádza novou, nízkou. Na cintoríne bol vybudovaný Dom smútku v r. 2001, budova je v dobrom technickom stave a estetické prevedenie zapadá do okolitého prostredia. Je tu vybudované i verejné osvetlenie.

Kostol

Nad obcou sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Alžbety. Je v dobrom technickom stave, kapacitne vyhovujúci (z cirkevno-správneho hľadiska patrí obec pod farský úrad Liptovské Kľačany).

Miestny drôtový rozhlas

Je vybudovaný v celom intraviláne. V súčasnosti jeho technický stav nie je dobrý. Bude potrebná jeho modernizácia, resp. kompletná výmena celého systému.

Požiarna zbrojnica

Objekt požiarnej zbrojnice pochádza z roku 1960. Je v relatívne dobrom technickom stave. Výstroj hasičov je pomerne zachovalá. V obci je činný dobrovoľný hasičský zbor v počte členov 8.

A-1.8.2 – Kultúra a spoločenský život

Oblasť kultúrneho života v obci reprezentuje najmä kultúrny dom, s miestnou knižnicou, ktoré tvoria súčasť jednej budovy. Kultúrny dom má dostačujúce vybavenie. Je usporiadaný tak, že sa v ňom môžu organizovať svadby, spoločenské posedenie, kultúrne podujatia – divadlo, hudobné predstavenia, plesy, oslavy, prezentácie, vystúpenia.

Miestna knižnica disponuje s cca 2162 knižničných jednotiek a má evidovaných 22 čitateľov.

Kultúrne, zábavné a športové akcie v obci

V rámci obce sa každoročne organizujú väčšie kultúrne akcie:

- karneval
- fašiangy
- deň matiek
- deň detí
- jánška vatra
- uvítanie detí do života
- posedenie so seniormi
- vianočný punč a mikuláš
- trojkráľový hokejbal

A-1.8.3 – Telovýchova a šport

Obec má vybudované malé športové (futbalové) ihrisko v dobrom technickom stave. Nachádza sa na ploche pred obytnými domami a zároveň spĺňa charakter odдыхovej zóny. Občania požadujú vybudovanie väčšej športovej plochy s celoročným využitím pre verejnosť.

A-1.8.4 – Zdravotná starostlivosť a poskytovanie sociálnych služieb

V obci Liptovské Kľačany nie je vybudované zdravotné stredisko a občania dochádzajú za lekárske ošetrovaním do Liptovského Mikuláša, ktorý je vzdialený 22 km a ordinujú tam lekári pre celú spádovú oblasť. Odborné vyšetrenia absolvujú v nemocnici s poliklinikou Liptovský Mikuláš.

Absencia zdravotného strediska spôsobuje problém najmä starším občanom, ktorí musia cestovať do okresného mesta Liptovský Mikuláš buď kvôli predpisaniu liekov, alebo pravidelným prehliadkam. Z tohto dôvodu do obce dochádza jedenkrát mesačne obvodná lekárka a ordinuje vo vymedzených priestoroch na obecnom úrade.

Matky s deťmi dochádzajú za detským lekárom trikrát týždenne do obce Ľubľa.

Starostlivosť o občanov v dôchodkovom veku v súčasnosti pozostáva zo zabezpečenia opatrovateľskej služby, prípadne poskytnutia stravovania. Umiestňovanie týchto obyvateľov v zariadeniach sociálnej starostlivosti je čoraz náročnejšie a kompetencie v tejto oblasti budú spočívať na samosprávnych orgánoch obce. Bude potrebné hľadať možnosti a východiská zabezpečenia pre občanov odkázaných na pomoc.

Ideálnym stavom by bolo vybudovanie primeraného sociálneho zariadenia, alebo aspoň denného stacionára pre seniorov a hendikepovaných občanov.

A-1.9 Ex-post hodnotenie plnenia Strategických rozvojových cieľov aktualizovaného PHSR (obdobie 2007 – 2015).

Cestou k naplneniu dlhodobej vízie a globálneho cieľa rozvoja obce:

„KOMPLEXNÁ PREMENA SÍDLA LIPTOVSKÉ KLÁČANY V INTENCIÁCH SÚČASNEJ POTREBY A BUDÚCEJ PROSPERITY OBCE“

bolo stanovenie a plnenie nasledovných strategických rozvojových cieľov za účelom zlepšenia kvality života v obci rozvojom infraštruktúry, s dôrazom na potreby občanov a estetický vzhľad obce:

- 1. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné prostredie a danosti, duchovné hodnoty, ľudský potenciál) v rámci investičných i neinvestičných aktivít, podporené finančným príspevkom zo ŠF EÚ.**
- 2. V dostatočnej miere využiť a podporiť rôzne formy rozvoja podnikania, rozšíriť možnosti trhu práce najmä rozvojom cestovného ruchu, drobnými výrobňami a stavebnými aktivitami.**
- 3. Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorby partnerstiev.**
- 4. Vytvárať priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.**

Hodnotenie plnenia úloh podľa štruktúry akčného plánu napĺňania strategického cieľa predošlého PHSR:

(Hodnotenie: **zrealizované**, **čiastočne zrealizované na xx %**, **nezrealizované / dôvod**)

Cieľ č.1 - Zabezpečiť dobudovanie technickej infraštruktúry

.....

Cieľ č.2 - Posilniť demografický vývoj podporou individuálnej bytovej výstavby s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky pre všetkých obyvateľov obce

.....

Cieľ č.3 - Zlepšiť úroveň občianskej vybavenosti v obci

.....

Cieľ č.4 - Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti, úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce

.....

Cieľ č.5 - Účelne skvalitniť životné prostredie a systém ekologickej stability

.....

Cieľ č.6 - V maximálnej miere využiť existujúci potenciál obce, najmä pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie v rámci regiónu Stredného Liptova

.....

Cieľ č.7 - Zabezpečiť sociálne a zdravotnícke služby pre obyvateľov

.....

Cieľ č.8 - Zabezpečiť všestranný rozvoj detí a mládeže a vytvorenie priestoru pre obyvateľov prístupom k informáciám a k celoživotnému vzdelávaniu s dopadom na zvýšenie zamestnanosti

.....

Cieľ č.9 - Trvalo pôsobiť na kultúrne povedomie obyvateľov usporadúvaním rôznych kultúrnych podujatí. Rozvinúť všestrannú aktivitu obecnej komunity vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorených partnerstiev

.....

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	http://slovak.statistics.sk
Sociálna starostlivosť	referát opatrovateľskej služby	
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR	http://slovak.statistics.sk

Formulár č. A1

A-2 Analýza vonkajšieho prostredia

A-2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýzy vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj v obci.

Obec Liptovské Kláčany je súčasťou Vyššieho územného celku Žilina, (Žilinský samosprávny kraj). Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotného Obce.

Žilinský samosprávny kraj patrí medzi významné hospodárske regióny s rozvinutým priemyslom. Má 48,8 % ekonomicky aktívnych obyvateľov a miera ekonomickej aktivity dosahuje 58 %. V rámci podnikateľských aktivít malo ku koncu roka 2013 v Žilinskom kraji sídlo 9,6 % zo všetkých ziskových organizácií na Slovensku a 14,9 % z celkového počtu fyzických osôb. V roku 2013 pracovalo v kraji 12,8 % zamestnaných osôb z ich celkového počtu v SR a medziročne sa ich počet zvýšil o 2,8 %. Priemerná nominálna mesačná mzda dosiahla 732 eur a za celoslovenským priemerom zaostala o 11,2 %.

Žilinský samosprávny kraj v hodnotení ekonomického postavenia z hľadiska tvorby HDP patrí k stredne výkonným regiónom Slovenska. Tvorba hrubého domáceho produktu v období rokov 2001 až 2011 mala stúpajúci trend okrem roku 2009, kedy bol zaznamenaný medziročný pokles. V roku 2001 regionálny hrubý domáci produkt dosiahol hodnotu 3 607 miliónov eur, v roku 2011 bol 7 605 miliónov eur v bežných cenách. Objem v kraji vytvoreného HDP predstavuje 11 % podiel na vytvorenom HDP v SR.

Priemysel prispieva významnou mierou k hospodárskemu rastu, zamestnanosti a výkonnosti regiónu. Dôležitým ukazovateľom úrovne priemyselnej výroby sú tržby za vlastné výkony a tovar. V priemyselných subjektoch Žilinského kraja dosiahli v roku 2013 tržby za vlastné

výkony a tovar v podnikoch s 20 a viac zamestnancami 11 757,4 mil. eur. Podiel kraja (15,6 %) na celoslovenskom objeme tržieb v priemysle bol druhý v poradí, po krajoch Bratislavskom (36,5 %). Z územného hľadiska rozhodujúcu časť tržieb v kraji vyprodukovali podniky v okrese Žilina (70,1 %). Podľa ekonomických činností najväčší podiel 56,2 % na hrubom obrate v kraji tvorila výroba motorových vozidiel. Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu sa podieľala 11,9 %, výroba strojov a zariadení inde neklasifikovaných 7,1 % a výroba papiera a papierových výrobkov 6,6 %.

V Žilinskom samosprávnom kraji má silnú pozíciu stavebníctvo. Stavebné subjekty sídlia v Žilinskom kraji realizovali v roku 2013 tržby za vlastné výkony a tovar v objeme 1 193 mil. Eur. Žilinský kraj s podielom 16,4 % bol druhý v poradí za krajom Bratislavským (29,1 %).

Žilinský samosprávny kraj má veľmi dobrú dopravnú polohu v rámci Slovenska na dôležitých medzinárodných a vnútroštátnych komunikáciách. Prechádza ním hlavný cestný ťah z Českej republiky na Ukrajinu i cestné ťahy z Bratislavy a Šiah smerom do Poľska. Ku koncu roka 2013 bolo v kraji 67 km diaľničných úsekov a ďalšie sú vo výstavbe. Organizácia železničnej dopravy predurčuje Žilinský kraj za miesto napojenia železničnej siete Slovenska na celoeurópsky systém. Prepojenie je zabezpečené hlavnou traťou Bratislava - Košice, ktorá prechádza cez Žilinu a traťami zo susedného Poľska a Českej republiky, ktoré prechádzajú Čadcou smerom na Žilinu. Tým sa Žilina stáva dôležitým dopravným uzlom ako regiónu tak Slovenska. Regionálny charakter majú železnice Žilina - Rajec, Čadca - Makov na Kysuciach a Kraľovany - Trstená na Orave. Centrálnym uzlom je Žilina s novou zriaďovacou stanicou Teplička nad Váhom. Medzinárodná letecká doprava je lokalizovaná 10 km od centra regiónu v obci Dolný Hričov.

Školstvo reprezentuje sieť školských zariadení. V kraji pôsobí 341 materských škôl, 262 základných škôl, 30 gymnázií, 2 konzervatória, 62 stredných odborných škôl. V krajskom meste má sídlo Žilinská univerzita, v Martine sídli Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského Bratislava, v Ružomberku Katolícka univerzita a v Liptovskom Mikuláši Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika.

Žilinský samosprávny kraj je významný kultúrny región Slovenska a disponuje bohatým kultúrno-historickým potenciálom. Najznámejšími národnými kultúrnymi pamiatkami sú Bytčiansky zámok pôvodne stavaný ako vodný hrad, lesná železnica v Múzeu kysuckej dediny vo Vychylovke, Oravský hrad v Oravskom Podzámku, Slovenské národné múzeum v Martine, prvá budova Matice slovenskej v Martine, lesná úvraťová železnica Chmúra - Tanečník v Oravskej Lesnej, múzeum P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne a hrad Strečno pri Žiline. Známa je i ojedinelá ľudová architektúra v Čičmanoch, drevený betlehem v

Rajeckej Lesnej, ako aj svetový unikát - drotárska expozícia Považského múzea, umiestnená v Budatínskom zámku. Do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO je zapísaná osada Vikolínec - pamiatková rezervácia ľudovej architektúry a v Tvrdošíne sa nachádza vzácna pamiatka UNESCO - gotický drevený kostolík z 15. storočia.

Región Žilinského samosprávneho kraja je bohatý na výskyt minerálnych a termálnych vôd, ktoré sa využívajú na liečenie v kúpeľoch Liptovské Kľačany (pohybová a nervová sústava), Turčianske Teplice (urologické a reumatické ochorenia), Lúčky (ženské ochorenia) a Liptovský Ján (tráviaca sústava a reumatické ochorenia). Minerálne vody sa využívajú aj ako stolové vody Budiš, Fatra a Korytnica. Na rekreačné účely sa využívajú geotermálne vrty v Liptovskom Jáne, Bešeňovej, Rajeckých Tepliciach a Rajci, Oraviciach a Stráňavách.

(Zdroj: <http://slovak.statistics.sk>).

Najväčším rozvojovým potenciálom regiónu Žilinského samosprávneho kraja je:

- výhodná geografická poloha medzi rýchlorastúcimi regiónmi SR,
- priemyselná tradícia a dobrá exportná výkonnosť, diverzifikovaná odvetvová infraštruktúra s vybudovanou energetickou sieťou,
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily,
- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry,
- vysoká odborná úroveň pracovníkov vo všetkých oblastiach priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Strategické ciele:

- zvýšiť produktivitu a konkurencieschopnosť služieb,
- rozvíjať ľudské zdroje a zvyšovať ich adaptabilitu miest v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou,
- zvyšovať efektívnosť poľnohospodárskej produkcie a kvalitu života vidieckej populácie,
- rozvíjať nové ekologicky orientované služby,
- využiť geotermálne pramene pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva.
- opatrenia na zlepšenie úrovne kvality života obyvateľov (dobudovaním kanalizácie).

Očakávané dopady:

- zvýšenie využívania regionálnych zdrojov a vnútorného potenciálu regiónu,
- rast zamestnanosti v sektore služieb,
- vznik nových väzieb medzi sektormi, odvetvami na regionálnej i medzinárodnej úrovni,

- rozvoj vidieka,
- zhodnotenie potenciálu v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry dobudovaním diaľnice,
- zlepšenie kapacít cestovného ruchu a tradičného kúpeľníctva.

A-3 Zhodnotenie súčasného stavu

A-3.1 SWOT Analýza

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz: S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov Obce k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení, ktoré sú určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci Obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických rozvojových a strategických cieľov.

SWOT ANALÝZA

	Užitočné pre dosiahnutie cieľov	Škodlivé pre dosiahnutie cieľov
Vnútorné analýzy organizácie	S Silné stránky	W Slabé stránky
Vonkajšie analýzy prostredia	O Príležitosti	T Ohrozenia

Poznámka - definícia SWOT:

- Silné stránky (**S**trengths) – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,
- Slabé stránky (**W**eaknesses) - interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa
- Príležitosti (**O**pportunities) – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa
- Ohrozenia (**T**hreats) – externé podmienky, ktoré môžu sťažiť organizácii dosiahnutie cieľa

Pozornosť treba venovať oblastiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo

rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce SWOT analýzy, (schémy), prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky Obce Liptovské Kláčany a kvalitu života v obci.

Analýza sa zaoberá nasledovnými oblasťami:

- **Hospodárstvo, vedecko technický rozvoj a rozvoj podnikania**
- **Technická infraštruktúra a služby**
- **Životné prostredie**
- **Sociálna oblasť a zdravotníctvo**
- **Školstvo, vzdelávanie a podpora zamestnanosti a šport**
- **Kultúra**
- **Cestovný ruch**

A-3.2.1 – Hospodárstvo, vedecko technický rozvoj a rozvoj podnikania

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa		
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha	
Vnútročné atribúty organizácie		dostatok vhodnej pracovnej sily	1	pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí	1	
		vysoká lesnatosť územia a silný potenciál lesného hospodárstva	1	komplikované vlastnícke vzťahy - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít	1	
		rozvinutá ťažba dreva ako rozhodujúca hospodárska aktivita	1	menej vhodné klimatické podmienky - málo letných slnečných dní	1	
		schopnosť hospodáriť v horších klimatických a ekonomických podmienkach	1	nízka bonita poľnohospodárskej pôdy	1	
		prevádzka poľnohospodárskej prvovýroby, fungujúci poľnohospodársky subjekt	1	absencia viacerých druhov služieb a obchodov pre obyvateľstvo	1	
		rozvinutý chov oviec a hovädzieho dobytku, salaš na území obce	1	chýbajúce malé prevádzky a podniky s diverzifikovanou základňou výroby	1	
		vysoké percento obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku	1	nedostatok finančných prostriedkov obce na realizáciu investičných zámerov	1	
				malý investičný potenciál obyvateľov, malá odvaha obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít	1	
		Spolu:	7		Spolu:	8
		Príležitosti	váha	Ohrozenia	váha	

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kľačany na roky 2016 - 2022

	zlepšenie zásobovania a ponuky služieb vznikom nových obchodov a prevádzok	1	nízka motivácia obyvateľstva k rozvoju podnikateľských aktivít	1
	zabezpečenie ambulantného predaja mäsa, ovocia a zeleniny, resp. vytvorenie malého trhoviska	1	nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce	1
	možnosti zriadenia menších výrobných prevádzok, príležitosti pre nové pracovné miesta napojené na rozvoj cestovného ruchu	1	nízke produkčné parametre poľnohospodárstva	1
	možnosti pre čerpanie financií z fondov EÚ	1	dlhodobé neriešenie vlastníckych vzťahov pri investičných zámeroch obce	1
	využívanie odpadového dreva a jeho ďalšie spracovanie (výroba energie)	1	veľká administratívna náročnosť pre získanie dotácií z fondov EÚ	1
	rozvoj CR ako zdroja príjmu v rámci podnikania FO a PO	1	nedostatok investičného kapitálu	1
	partnerstvá	1	nedostatočná regionálna spolupráca	1
	Spolu:	7	Spolu:	7

A-3.2.2 – Technická infraštruktúra a služby

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútro- námenné atribúty organizácie	relatívna blízkosť okresných miest Liptovský Mikuláš a R		1	nevypracovaný a neschválený územný plán obce	1
	vybudovaná energetická rozvodná sieť		1	nevyhovujúci technický stav cintorína	1
	existujúce verejné osvetlenie		1	nevyhovujúci technický stav budov a zariadení v správe obce	1
	telekomunikačná sieť		1	nie sú vybudované chodníky na niektorých frekventovaných miestach	1
	zrekonštruovaný obecný rozhlas		1	nevyhovujúci technický stav elektrického osvetlenia	1
	vybudovaný cintorín a dom smútku		1	problémy pri údržbe technickej infraštruktúry - úzke a strmé miestne komunikácie	1
	dostatok kvalitnej pitnej vody		1	nevybudovaná kanalizačná sieť / prípojky	1
	vyhovujúci systém miestnej autobusovej dopravy		1	nevybudovaný obecný kamerový systém	1
	dobré predpoklady pre rozšírenie miestnej infraštruktúry		1	poruchovosť a zlý technický stav vodovodu	1
	vybudovaná miestna cestná sieť		1	chýbajúce parkoviská (pred cintorínom, OcÚ)	1
				nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov	1
	Spolu:	10	Spolu:	11	
Vonkajšie atribúty organizácie	Príležitosti	váha		Ohrozenia	váha
	vypracovanie a schválenie územného plánu obce		1	malá miera podpory miesta a obcí zo strany štátu	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	revitalizácia cintorína (chodník + schodisko, urnový háj)	1	nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk	1
	rekonštrukcia a rozšírenie obecného osvetlenia	1	nedostatočná regionálna spolupráca	1
	dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách a obnova miestnych komunikácií	1	chýbajúce partnerstvá	1
	rekonštrukcia nehnuteľného majetku obce	1	vysoká finančná náročnosť potrebnej rekonštrukcie budov a zariadení v správe obce	1
	možnosť doregulovania tokov	1	problémy v rámci čerpania prostriedkov z fondov EÚ	1
	vybudovanie parkovísk pred OcÚ a cintorínom	1		
	vybudovanie obecného kamerového systému	1		
	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ	1		
	Spolu:	9		Spolu:

A-3.2.3 – Životné prostredie

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútorne atribúty organizácie	región s relatívne kvalitným životným prostredím		1	zarastanie katastra náletovou drevinou	1
	nenarušená príroda, málo znečistené ovzdušie		1	lesné porasty smreka postihnuté kôrovcom a inými škodcami absencia oddychových zón	1
	primeraná estetická kvalita intravilánu		1	absencia oddychových zón	1
	tiché, kľudné prostredie vhodné na oddych i bývanie		1	sporadická existencia čiernych skládok	1
	legislatívna ochrana prostredia a krajiny, časť katastra leží v NAPANT-e		1	nie je vybudovaná splašková kanalizácia	1
	zavedená separácia odpadu		1	stredný stupeň úniku radónu	1
	vysoký podiel zelene v obci a okolí		1	nie všetci separujú odpad	1
	členstvo obce v združení Ekológ		1	absencia protipovodňových opatrení	1
				vykurovanie domácností tuhými palivami - znečisťovanie ŽP	1
	Spolu:	8		Spolu:	9
Vonkajšie atribúty prostredia		Príležitosti	váha	Ohrozenia	váha
	doregulovanie koryta potoka Kláčianka - vyčistenie, úprava brehov		1	zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej automobilovej dopravy	1
	vybudovať splaškovú kanalizáciu		1	konzervatívnosť obyvateľstva	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	Zriadenie zberného miesta na biologicky rozložiteľný komunálny odpad (BRKO)	1	nedostatočná regionálna spolupráca	1	
	vykonanie protipovodňových a vodozádržných opatrení	1	chýbajúce partnerstvá	1	
	zvýšiť právne povedomie obyvateľstva v oblasti životného prostredia	1			
	lepšia osвета v oblasti separácie, aj u detí	1			
	výstavba oddychových zón a stanovišť	1			
	rozvoj ekologického poľnohospodárstva	1			
	väčšie % využitia obnoviteľného zdroja energie - energia biomasy	1			
	možnosti pre čerpanie financií z eurofondov	1			
	Spolu:	10		Spolu:	4

A-3.2.4 – Sociálna oblasť a zdravotníctvo

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútorne atribúty organizácie	systematická a cieleňá organizácia aktivačných prác na území Obce	1		absencia ambulancie praktického lekára - lekár dochádza do obce iba jedenkrát mesačne	1
	poskytovanie obedov pre dôchodcov	1		absencia lekárne - seniori musia dochádzať na predpisovanie liekov mimo obce	1
	vybudovaný obecný bytový dom	1		nedostatočné zásobovanie a nízka úroveň jediného obchodu	1
	dochádzka lekára do obce	1		absencia domova sociálnych služieb alebo denného stacionára	1
				nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb	1
				absencia oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi	1
				absencia klubu a aktivít pre seniorov	1
		Spolu:	3		Spolu:
Vonkajšie atribúty prostredia	Príležitosti	váha		Ohrozenia	váha
	zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby	1		očakávaný rast počtu obyvateľov v seniorskej vekovej kategórii	1
	možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ	1		zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	možnosť vybudovať zariadenie pre seniorov a domova sociálnych služieb	1	pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť	1	
	možnosť vybudovania oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi	1	vo všeobecnosti zhoršujúci sa zdravotný stav obyvateľstva	1	
	možnosť vybudovania zariadení pre voľnočasové aktivity	1	nedostatok vlastných finančných zdrojov na vybudovanie zariadenia pre seniorov	1	
	vytvorenie spoločenských a klubových priestorov pre rôzne záujmové skupiny obyvateľstva	1	zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných	1	
	zvýšenie frekvencie návštev lekára	1	zvyšujúce sa finančné náklady na poskytovanie sociálnych služieb	1	
	možnosť zriadenia lekárne (spolu s obcou Ľubňa)	1	zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva	1	
	rozvoj ponuky obchodných a reštauračných služieb	1			
	možnosť zriadenia spoločnej jedálne	1			
	Spolu:	10		Spolu:	8

A-3.2.5 – Školstvo, vzdelávanie, podpora zamestnanosti a šport

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútorne atribúty organizácie	domácnosti pripojené na internet		1	nízka miera využívania IT technológie medzi občanmi,	1
	fungujúca obecná knižnica		1	absencia športového a detského ihriska pre verejnosť	1
	zavedený verejný internet v knižnici		1	absencia vlastných školských zariadení	1
	existencia rôznych záujmových krúžkov		1	absencia klubových priestorov	1
	dobry stav školskej infraštruktúry		1	nízke percento absolventov vysokoškolského štúdia	1
				nedostatok pracovných možností pre mladých ľudí s vyššou kvalifikáciou	1
				nedostatok voľnočasových aktivít pre rôzne vekové kategórie obyvateľstva	1
				sympatie mladých ľudí s konzumným spôsobom života a nezaujím o život v obci	1
	Spolu:		5	Spolu:	8
Vonkajšie atribúty prostredia		Príležitosti	váha	Ohrozenia	váha
	zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov (najmä seniorov a záujemcov o zamestnanie)		1	vplyv nežiaducich javov na deti a mládež	1
	zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce		1	nedostatok finančných prostriedkov na údržbu objektov a vybavenia kultúrneho domu a knižnice	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni	1	nárast sociálnej ohrozenosti mládeže	1
	podpora záujmových krúžkov zo strany obce	1		
	možnosť vybudovať športové ihrisko	1		
	možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ	1		
	znovuobnovenie činnosti dobrovoľného požiarného zboru	1		
	Spolu:	7		Spolu:

A-3.2.6 – Kultúra

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútročné atribúty organizácie	existencia spoločenských priestorov		1	absentujú obecné slávnosti so zjednocujúcim prvkom	1
	obecná knižnica		1	nedostatok ľudí ochotných usporiadať kultúrne aktivity v obci	1
	záujem časti občanov o spoločenské aktivity a dianie v obci		1	medzilidské vzťahy a predsudky	1
	tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia		1	nedostatok priestorov pre budovanie kultúrnych zariadení	1
	existencia kultúrno-historických pamiatok		1	slabá ponuka kultúrno-spoločenských aktivít	1
	členstvo obce v MAS		1		
			6	Spolu:	5
Vonkajšie atribúty prostredia		Príležitosti	váha	Ohrozenia	váha
	rozvinúť kultúrne povedomie a tradície v obci		1	nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia	1
	regionálna spolupráca, cezhraničná spolupráca v oblasti kultúry		1	slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, sponzorov	1
	organizácia spoločných kultúrnych podujatí s okolitými obcami		1	posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre	1
	lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce		1	nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce	1
	rozvoj sponzoringu kultúry		1	nedostatočná regionálna spolupráca	1
	obnova zanikajúcich tradícií		1	chýbajúce partnerstvá	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	rozvojový potenciál ukrytý v kultúrnych a spoločenských tradíciách a remeslách (práca s drevom)	1		
	možnosť zriadenia pamätnej izby, venovanej kľačianskemu rodákovi G. F. Belopotockému	1		
	pripojenie knižnice na internet so zriadením miesta IKT pre verejnosť	1		
	zakladanie spolkov, klubov, občianskych združení obyvateľov obce	1		
	väčšia ponuka kultúrno-spoločenských aktivít pre rôzne vekové skupiny, najmä pre mládež	1		
	zriadenie informačných tabúľ pre návštevníkov - s označením historických kultúrnych pamiatok, (tzv. hnedé tabule)	1		
	partnerstvá	1		
	Spolu:	13		Spolu:

A-3.2.7 – Cestovný ruch

		Užitočné pre dosiahnutie cieľa		Škodlivé pre dosiahnutie cieľa	
		Silné stránky	váha	Slabé stránky	váha
Vnútročné atribúty organizácie	estetická kvalita intravilánu aj extravilánu		1	nedostatočne rozvinutý cestovný ruch vzhľadom na potenciál obce	1
	atraktívne prírodné prostredie s využitím pre rozvoj cestovného ruchu a turistiky		1	slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend CR a zapojenie sa do jeho rozvoja	1
	integrálna súčasť atraktívneho regiónu Stredného Liptova		1	nedostatočná spolupráca obcí v rámci regiónu pri príprave, ponuke a propagácii	1
	zaujímavá morfológia terénu vhodná pre rôzne formy cestovného ruchu		1	prevláda iba prímestský a krátkodobý charakter a sezónnosť CR - chýba koncepcia celoročného využitia územia na rozvoj CR	1
	vhodné podmienky pre letnú a zimnú turistiku		1	nedostatok až absencia stravovacích zariadení, kaviarne, cukrárne	1
	cykloturistika		1	malá propagácia obce	1
	charakter vidieckeho podhorského sídla s možnosťou využitia v cestovnom ruchu		1	obmedzenia vyplývajúce z vymedzených chránených území	1
	blízkosť vyhľadávaných turistických destinácií		1	nedostatok kapitálu a záujmu o rozvoj CR	1
	chatárstvo a chalupárstvo v obci		1	absencia turistickej informačnej kancelárie	1
			9	Spolu:	9
Vonkajšie prostredie	Príležitosti	váha		Ohrozenia	váha
	obec je členom MAS		1	ochranné pásmo môže čiastočne obmedziť rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci	1

možnosti rozvoja cykloturistických a náučných chodníkov	1	náročné získavanie úverových zdrojov	1
spracovanie multimedialnych propagačných materiálov obce v rôznych jazykoch a vydanie v rámci MAS	1	neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v oblasti cestovného ruchu	1
zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni	1	blízkosť vyhľadávaných destinácií v oblasti cestovného ruchu	1
možnosť cezhraničnej spolupráce s ČR a PL	1	potreba riešenia vlastníckych práv pri investíciách spoločenského záujmu	1
možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ	1	nedostatočná regionálna spolupráca	1
príležitosť rozvoja rodinnej rekreácie	1	chýbajúce partnerstvá	1
výrazný rozvoj CR v blízkych sídlach	1		
komplexná prestavba informačno-spoločenského centra	1		
Spolu:	10	Spolu:	7

A-3.3 Dotazníkový prieskum

Ako súčasť sociálno-ekonomickej analýzy v obci bol realizovaný aj dotazníkový prieskum medzi miestnym obyvateľstvom. Cieľom prieskumu bolo zistiť, ako sa obyvatelia zapájajú do verejného diania, ako vnímajú podmienky pre život a bývanie a tiež poznať ich postoj k rozvojovým aktivitám v obci.

Občania mali možnosť v anonymnom prieskume odpovedať na 5 zásadných otázok, ktorými sa zisťovali ich individuálne názory a mapovali sa ich potreby a predstavy. Výsledky auditu územia a vykonaného prieskumu sa porovnávali s víziou a predstavami komisie. Na ďalších zasadnutiach komisia zostavila potrebné priority zmien vo všetkých oblastiach hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele.

Do domácností bolo distribuovaných 100 dotazníkov. Do prieskumu sa zapojilo celkom 25 respondentov.

Výsledky prieskumu:

Otázka č. 1:

Čo navrhujete riešiť ako prvé v rámci najbližšieho budúceho rozvoja našej obce?

Odpovede:

Ako najčastejšiu prioritu respondenti uvádzali potrebu:

- opraviť kultúrny dom
- vybudovať kanalizáciu
- vybudovať ihrisko (futbalové, detské)
- odstrániť pravidelnú poruchovosť vodovodného potrubia
- regulovať potok, upraviť brehy

- riešiť nedostatočné zásobovanie v obchode potravín COOP Jednota (pravidelné zásobovanie, rozšírenie sortimentu, predĺženie otváracích hodín, nespokojnosť s obsluhou...)
- rekonštrukcia miestnych komunikácií
- výstavba obecných nájomných bytov
- výstavba domu sociálnych služieb

Otázka č. 2:

Ktoré služby a obchody v obci podľa vás chýbajú a mali by sa zriadiť?

Na prvé miesto sa jednoznačne dostala požiadavka riešenia problémov v súvislosti so súčasným obchodom potravín COOP Jednota. Až 100% zúčastnených respondentov uviedlo nespokojnosť s nedostatočným sortimentom, chýbajúcimi základnými potravinami, otváracími hodinami, obsluhou.

Ďalšie požiadavky sa objavovali iba sporadicky: zriadenie kaderníctva, predajne čerstvej zeleniny, mäsa, pohostinstvo, zriadenie zdravotného strediska, resp. ambulancie, zabezpečenie odhŕňania snehu v zimnom období.

Otázka č. 3:

Aké podnikateľské aktivity by sa mohli v obci rozvíjať?

V odpovediach sa objavila požiadavka zriadenia súkromného obchodu potravín, ako konkurenciu súčasným potravinám. Respondenti navrhovali podnikateľské aktivity súvisiace s cestovným ruchom, a to najmä týkajúce sa obchodu a služieb, rozvoja turistiky, vybudovania lyžiarskeho vleku a cyklotrás, zriadenie reštauračného zariadenia.

Iní by privítali zriadenie požičovne strojov (štiepačky dreva, miešačky...), obnovenie stolárskej výroby nábytku a jeho predaj.

Otázka č. 4:

V akom poradí navrhujete riešiť obnovu ciest, miestnych komunikácií, výstavbu chodníkov, parkovísk, kanalizácie a vodovodu?

Do odpovedí na štvrtú otázku sa zapojilo až 23 respondentov a svoje požiadavky vyjadrili nasledovne:

- rekonštrukcia vodovodného potrubia
- kanalizácia
- obnova miestnych komunikácií
- vybudovanie a oprava chodníkov
- vybudovanie parkovacích plôch
- regulácia potoka
- rozšírenie príjazdovej cesty k obci (L'ubefa - Liptovské Kláčany)
- pravidelné odhŕňanie snehu v zimnom období

Otázka č. 5:

Čo by sa dalo realizovať pre ďalší rozvoj školstva, zdravotníckych služieb, cestovného ruchu, kultúry a športu v našej obci?

V súvislosti so zdravotníckymi službami respondenti uvádzali ako prioritu zriadenie ambulancie obvodnej lekárky v obci s ordinačnými hodinami aspoň raz týždenne. V oblasti športu žiadali vybudovanie ihriska (futbalového, resp. hokejového), futbalového štadiónu,

detských športovísk, lyžiarskeho vleku. Ďalšie odpovede smerovali ku zriadeniu webovej stránky obce, obecnej škôlky, obnovy autobusových zastávok a rozšírenia autobusových spojov cez víkend. Občania pociťujú i nedostatok kultúrnych podujatí v obci.

Ani na otázku č. 5 neodpovedali všetci zúčastnení. Značná časť respondentov formulovala svoje požiadavky už v bode 1.

Ďalšie individuálne názory:

- zabezpečiť ordinovanie obvodnej lekárky jedenkrát týždenne
- organizácia kultúrnych podujatí - napr. autobus do Liptovského Mikuláša
- výstavbu futbalového štadióna
- detské športoviská
- zriadenie lekárne v spolupráci s obcou Ľubel'a
- rekonštrukcia autobusovej zastávky
- vybudovanie lyžiarskeho vleku
- zabezpečiť odvoz odpadu v miestnych častiach počas zimných mesiacov
- prestavba kultúrneho a obecného domu

Vyhodnotenie:

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu následným krokom sa stal audit súčasného stavu hospodársko-spoločenského života obce, majetkových pomerov, doterajších investičných aktivít, problematických oblastí, neriešených konkrétnych problémov, stav infraštruktúry, školstva, kultúry, cestovného ruchu, ekológie a životného prostredia.

Pri spracúvaní analytických záverov sa okrem odpovedí z prieskumu názorov občanov využili aj písomné archívne, dokumentačné a publikačné materiály, súčasné štatistické údaje a hospodárske výsledky, ktoré určitým spôsobom objasňujú alebo poskytujú informácie z doterajšieho vývoja obce.

A-3.4 – Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja Obce

Hlavné disparity rozvoja Obce:

- pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí
- komplikované vlastnícke vzťahy - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít
- nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov
- nevybudovaná splašková kanalizácia
- nevybudované chodníky v intraviláne
- existencia čiernych skládok
- absencia ambulancie praktického lekára
- absencia domova sociálnych služieb alebo denného stacionára

- nedostatočná starostlivosť o rekreačno-oddychové zázemie občanov z dôvodu nedostatku -
- finančných prostriedkov
- nedostatok priestorov pre budovanie kultúrnych zariadení
- nedostatočná spolupráca obcí v rámci regiónu pri príprave, ponuke a propagácii

Hlavné faktory rozvoja Obce:

Ľudské zdroje

- dostatok vhodnej pracovnej sily
- schopnosť adaptability ľudských zdrojov na väčšiu diverzifikáciu výroby
- zvýšenou imigráciou do obce bude dochádzať k ďalšiemu rastu kapacít LZ
- ochota mladých ľudí ostať v rodnej obci

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- zachovalé prírodné danosti
- podhorský až horský charakter obce s atraktívnym prostredím
- priestory umožňujúce vznik nových lokalít IBV
- veľká časť vysporiadaných pozemkov
- dobré cestné prepojenie na väčšie sídla (RK, LM)
- rodisko G. F. Belopotockého - možnosť zriadenia pamätnej izby
- previazanosť s inými obcami - obec sa zúčastňuje pravidelných stretnutí „Kláčian“
- atraktívna ponuka realít
- zlepšenie zásobovania, rozvoj obchodu a služieb
- zlepšenie ponuky kultúrno-spoločenských podujatí po rekonštrukcii OÚ a KD
- investičný zámer vybudovania športového ihriska

Cestovný ruch a rekreácia

- doteraz málo využívané možnosti v zriaďovaní privátneho ubytovania
- výstavba nových rekreačných objektov - investičný zámer - chatová osada
- rozvoj reštauračných a ubytovacích kapacít v súvislosti s cestovným ruchom v kontexte regiónu Stredného Liptova - využiť blízke prepojenie medzi Thermalparkom Bešeňová a Aquaparkom Liptovský Mikuláš
- rozvoj doplnkových služieb, kompatibilných so službami CR v rámci celého regiónu
- zvýšenie propagácie obce (tlačená, elektronická forma)
- dynamický rozvoj chatárstva a chalupárstva

- rozvoj poľovníctva
- vybudovanie lyžiarskeho vleku
- dobré prepojenie na ďalšie centrá v cestovnom ruchu v silnom regióne Stredného Liptova

Hospodárstvo a podnikanie

- chov hovädzieho dobytku a oviec
- výroba výrobkov z ovčieho mlieka
- zriaďovanie služieb pre obyvateľstvo
- rozvoj maloobchodu
- nové originálne produkty využívajúce domáce surovinné a ľudské zdroje
- drevárska výroba
- remeselnícke služby
- možnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 - 2020 a iných doplnkových zdrojov financovania pre rozvojové zámery

Časť B - Strategická časť

B-1 Vízia

Pre načrtnutie novej vízie obce Liptovské Kláčany sa okrem analýz a auditu celého katastra obce brali do úvahy aj koncepčné materiály VÚC SK, koncepcia rozvoja cestovného ruchu ŽSK a dokumentácia, ktorá sa dotýka rozvoja Mikroregiónu. Tieto koncepcie sú plne v súlade so záujmom a predstavou obyvateľov obce.

Obec Liptovské Kláčany ostane aj v priebehu nasledujúceho obdobia 5-10 rokov menšou obcou, avšak s primerane vybudovanou technickou infraštruktúrou, so zameraním na využitie čo najväčšieho počtu svojich prírodných, materiálnych a ľudských zdrojov. Obec posilní svoju obytnú funkciu a zároveň dôjde k výraznému kvalitatívnemu i kvantitatívnemu posunu v jej rekreačnej funkcii.

B-2 Poslanie

Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie Obce Liptovské Kláčany a odpovedá na tri otázky:

- čo obec robí ?

Obec Liptovské Kláčany v súčasnosti reaguje na aktuálne výzvy nového programovacieho obdobia, aby mohlo čerpať NFP, pričom sa zameriava na plnenie strategických cieľov, ktoré si vytýčilo na najbližšie roky.

- prečo to robí ?

Stratégia Obce je rámcovou predstavou o tom, akým smerom by sa malo obec v budúcnosti uberať a aké miesto chce zaujať v spoločnosti.

- pre koho to robí ?

Všetky kroky Obce by mali smerovať k spokojnosti jeho obyvateľov a návštevníkov.

Predpokladom zabezpečenia služieb obyvateľom Obce, podnikateľom či návštevníkom kúpeľov, ako aj celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov, je ich riadenie a realizácia. Samospráva Obce Liptovské Kláčany disponuje majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu Obce a poslancom mestského zastupiteľstva pri rozhodovaní. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb.

Medzi významné činnosti patria zasadnutia orgánov Obce, ktoré rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života Obce, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja Obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia.

B-3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce

„Trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.“

(Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí)

Odporúčania pre trvaloudržateľný rozvoj obce Liptovské Kláčany:

1. Dobudovanie infraštruktúry

Vybudovaná infraštruktúra je nenahraditeľná. Je základom rozvoja obce, na ktorom je až následne možné rozvíjať úroveň rôznych služieb - zdravotníctva, kultúry, spoločenských akcií, sociálnej oblasti a pod. Samospráva musí neustále hľadať vhodné zdroje na budovanie novej a rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry.

2. Vzdelávanie v rámci miestnej samosprávy

Investície do vzdelávania pracovníkov samosprávy na tému trvalo udržateľného rozvoja zároveň zvyšujú jej vlastnú kapacitu. V súčasnosti pre nedostatok vlastných ľudských zdrojov je tendenciou zabezpečovať rôzne služby formou externého manažmentu a konzultingu. Výhľadovo treba uvažovať aj o vlastných kapacitách na spracovanie rôznych žiadostí o granty a podporu pre obec.

3. Vytváranie partnerstiev

Vytváranie partnerstiev a združení so súkromnými spoločnosťami, inštitúciami a organizáciami, ktoré pôsobia na území obce a v regióne. Zároveň aj podpora dobrých medziľudských vzťahov, vytváranie priateľského ovzdušia medzi rôznymi vekovými a sociálnymi kategóriami občanov.

4. Podpora tvorivosti a inovatívnosti na miestnej úrovni

Ocenenie nových myšlienok, odskúšanie nových projektov, nových technológií. Poskytnúť priestor pre nové, prípadne aj neobvyklé riešenie a vytvoriť atmosféru dôvery. Podporovať tvorivých ľudí. Pozitívne výsledky premietnuť do praxe.

5. Dobrá komunikácia s občanmi - spätná väzba

Dôraz klásť na šírenie informácií o aktivitách obce - formou webovej stránky, rozposielanie informácií priamo na e-maily občanov, distribúcia tlačovín pre seniorov, zavedenie systému sťažností a konštruktívnych návrhov a pod.

6. Podpora trvaloudržateľného rozvoja v oblasti ochrany životného prostredia

Prepojenie sociálno-ekonomickej oblasti so životným prostredím. Osveta medzi občanmi - aká je dôležitá separácia odpadov, osвета aj medzi deťmi. Eliminácia vzniku čiernych skládok. Podporovať aktivity, ktoré spájajú všetky tri oblasti (ekonomickú, sociálnu i environmentálnu) a poukazovať na ich synergický efekt.

7. Výmena informácií a skúseností s inými samosprávami

Prevziať do praxe „dobré príklady“ od iných samospráv. Výmena skúseností medzi samosprávami nielen na území Slovenska, ale aj v Čechách, Poľsku, Maďarsku, Rakúsku a pod. Vytvárať aj medzinárodné partnerstvá so samosprávou.

8. Spolupráca s VÚC ŽSK.

Prepojenie na PHSR ŽSK a aktuálne regionálne stratégie a programovacie dokumenty.

B-4 Strategické zámery (ciele) podľa programov (priorít)

B-4.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Strategický cieľ - zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti, úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce

Cieľ 1.1

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce

Opatrenie 1.1.1 Podpora podnikateľských aktivít, najmä v oblasti remeselných služieb, menších výrobných prevádzok, spracovanie dreva, výrobky z ovčieho mlieka a pod.

Opatrenie 1.1.2 Rozšírenie siete služieb a obchodov (potraviny, zmiešaný tovar, mäsiarstvo, príp. ambulatný predaj, resp. zriadenie malého trhoviska a pod. - podľa dopytu obyvateľov a zámerov podnikateľov).

B-4.2 Technická infraštruktúra a služby

Strategický cieľ - rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia

Cieľ 2.1

Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 2.1.1 Vypracovanie a schválenie územného plánu obce

Opatrenie 2.1.2 Rozšírenie príjazdovej cesty od Ľubele

Opatrenie 2.1.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových pre IBV, HBV

Opatrenie 2.1.4 Vybudovanie chodníkov pre peších popri miestnych komunikáciách

Cieľ 2.2

Rozvoj občianskej infraštruktúry

Opatrenie 2.2.1 Príprava budovania IBV, vybudovanie inžinierskych sietí pre novú IBV, HBV

Opatrenie 2.2.2 Rekonštrukcia zastávky SAD

Opatrenie 2.2.3 Rekonštrukcia budovy OcÚ- rekonštrukcia spoločensko-informačného centra

Opatrenie 2.2.4 Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb

Opatrenie 2.2.5 Vybudovanie oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi

Opatrenie 2.2.6 Revitalizácia cintorína (chodník + schodisko), urnový háj

Opatrenie 2.2.7 Založenie urnového hája a vybudovanie pietnej - oddychovej zóny

Opatrenie 2.2.8 Vybudovanie kanalizačnej siete

Opatrenie 2.2.9 Rekonštrukcia vodovodu

Opatrenie 2.2.10 Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Opatrenie 2.2.11 Vybudovanie malého centra obce pri spoločensko-informačnom centre

Opatrenie 2.2.12 Vytvorenie klubových priestorov pre deti, mládež, seniorov

Opatrenie 2.2.13 Vybudovanie kamerového systému obce (KS)

Opatrenie 2.2.14 Znovuobnovenie činnosti dobrovoľného požiarneho zboru

B-4.3 Životné prostredie

Strategický cieľ - zvyšovanie kvality životného prostredia v obci, odstraňovanie negatívnych javov, osвета a informovanosť

Cieľ 3.1

Nakladanie s odpadmi

Opatrenie 3.1.1 Likvidácia sporadických čiernych skládok

Opatrenie 3.1.2 Ďalší rozvoj separácie odpadu - osвета, zberné nádoby, zabezpečenie pravidelného odvozu

Opatrenie 3.1.3 Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči - ako člen Združenia Ekológ

Opatrenie 3.1.4 Zriadenie kompostoviska v rámci Združenia Ekológ

Opatrenie 3.1.5 Zriadenie zberného miesta na biologicko rozložiteľný komunálny odpad (BRKO) v Ľubeli

Cieľ 3.2

Vybudovanie oddychovej zóny, udržiavanie verejnej zelene a zveľadovanie verejných priestranstiev

Opatrenie 3.2.1 Výstavba oddychových zón v obci

Opatrenie 3.2.2 Výsadba líniovej a okrasnej zelene pri potoku a v rôznych častiach obce

Opatrenie 3.2.3 Protipovodňové opatrenia

Cieľ 3.3

Využitie obnoviteľných zdrojov energie

Opatrenie 3.3.1 Rekonštrukcia lesnej cesty v smere na Blatá - Spoločenstvo vlastníkov lesov za účelom využitia miestnych alternatívnych zdrojov energie

B-4.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Strategický cieľ - zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb v obci

Cieľ 4.1

Zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb pre obyvateľov

Opatrenie 4.1.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb

Opatrenie 4.1.2 Zabezpečenie opatrovateľských služieb podľa záujmu

Opatrenie 4.1.3 Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v obci

Opatrenie 4.1.4 Výstavba nájomných bytov (HBV)

B-4.5 Školstvo, vzdelávanie, podpora zamestnanosti a šport

Strategický cieľ - zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže a vytvorenie priestoru pre obyvateľov prístupom k informáciám a k celoživotnému vzdelávaniu s dopadom na zvýšenie zamestnanosti

Cieľ 5.1

Budovanie a rozvoj knižničnej infraštruktúry

Opatrenie 5.1.1 Pripojenie obecnej knižnice na internet

Opatrenie 5.1.2 Získavanie finančných prostriedkov z fondov EÚ

Cieľ 5.2

Podpora zamestnanosti v obci

Opatrenie 5.2.1 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov (najmä seniorov a záujemcov o zamestnanie)

Opatrenie 5.2.2 Podpora zavádzania internetu do domácností a rozšírenie telekomunikačných sietí

Opatrenie 5.2.3 Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity

Opatrenie 5.2.4 Vytváranie partnerstiev - Spolupráca s prevádzkovateľom miestneho kameňolomu

Cieľ 5.3

Rozšírenie ponuky športových aktivít, vybudovanie športového ihriska

Opatrenie 5.3.1 Založenie turistického oddielu detí

Opatrenie 5.3.2 Vybudovanie športového ihriska (pri kostole)

Opatrenie 5.3.3 Zriadenie detského ihriska

B-4.6 Kultúra

Strategický cieľ - trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov usporadúvaním rôznych kultúrnych podujatí organizovaných vlastnými i externými subjektmi

Cieľ 6.1

Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci

Opatrenie 6.1.1 Podpora organizovania pravidelných kultúrnych podujatí

Opatrenie 6.1.2 Podpora ochotníckeho divadla

Opatrenie 6.1.3 Zriadenie pamätnej izby G. F. Belopotockého - v priestoroch rekonštruovaného OcÚ

Opatrenie 6.1.4 Aktívne zapojenie sa do pravidelných stretnutí Kľačian

Opatrenie 6.1.5 Organizovanie mládežníckych aktivít

Opatrenie 6.1.6 Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory Spoločenstva v mikroregióne

B-4.7 Cestovný ruch (public relations)

Strategický cieľ - zapojiť sa do rozvoja cestovného ruchu v rámci OOCR a mikroregiónu, najmä poskytovaním ubytovacích a reštauračných služieb.

Cieľ 7.1

Stratégia rozvoja CR a propagácia obce

Opatrenie 7.1.1 Rozšírenie cyklotrás a peších turistických trás

Opatrenie 7.1.2 Zriadenie informačných tabúl a lavičiek pre cyklistov na cyklotrase prechádzajúcej katastrom obce

Opatrenie 7.1.3 Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - resp. v rámci prípadného vytvoreného združenia obcí na Strednom Liptove

Opatrenie 7.1.4 Vybudovať informačný systém „hnedých“ tabúl v rámci mikroregiónu

Opatrenie 7.1.5 Podpora rozvoja chatárstva a chalupárstva, podpora investičného zámeru vybudovania rekreačných chat

Opatrenie 7.1.6 Podpora podnikateľských aktivít v oblasti reštauračných služieb, zábavných a voľnočasových produktov

Opatrenie 7.1.7 Podpora výstavby menších penziónov, a podpora privátneho ubytovania

Opatrenie 7.1.8 Podpora propagácie celej oblasti Stredného Liptova - zameraná na históriu Liptova (spolu so zainteresovanými obcami a ďalšími členmi)

Opatrenie 7.1.9 Zviditeľnenie turistických atrakcií v obci

B-4.10 Hierarchia cieľov v štruktúre strategickej časti dokumentu B-5 Formulácia a návrh stratégie

Strategický plán rozvoja Obce pre uvažované obdobie predstavuje analýzy a opatrenia. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu niektorej skupiny obyvateľov.

Limitujúcim faktorom je dostatok finančných prostriedkov, avšak ich nedostatok nemôže byť dôvodom pre nestanovenie strategického cieľa. Už jeho samotná definícia môže napomôcť smerovaniu rozvoja.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov) ,
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov,
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu.

Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľno-časových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré zohľadňujú potreby všetkých vekových kategórií a sú im súčasne dostupné.

Formulár č. S3

Zápis o verejnom prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Liptovské Kláčany

Pripomienkovanie realizoval: odborný útvar samosprávy

Termín pripomienkovania: .....

Oznam uverejnený: ..... 2016 **miesto:** www.liptovskeklacany.sk, úradná tabuľa Obce

Text dokumentu k dispozícii: www.liptovskeklacany.sk, úradná tabuľa, poslancom Mestského zastupiteľstva a verejnosti.

Spôsob doručenia pripomienok: *poštou, do schránky v budove mestského úradu, e-mailom a pod.*

Priamo oslovené subjekty: komisie Obecného zastupiteľstva, poslanci Obecného zastupiteľstva, Oblastná organizácia cestovného ruchu, Miestna akčná skupina, subjekty pôsobiace na území

Obce, seniori, ...

Pripomienka č. 1

Text pripomienky: .....

.....

Pripomienka sa týka časti dokumentu: .....

Zaslal: ....., dňa: ....., kontakt: .....

Zdôvodnenie zasielateľa: .....

Vyjadrenie odborného útvaru: .....
pripomienku akceptujeme/neakceptujeme.... zdôvodnenie odborného útvaru:

.....

Pripomienka č. 2, 3 ...n

sú doložené v prílohe

Počet pripomienok: celkový počet: ..... akceptované: .....

Zápis vypracoval: .....

meno, funkcia, dňa, podpis

Časť C – Programová časť

Programová časť PR obsahuje zoznam priorít, cieľov, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PR v praxi. Jej súčasťou je implementačný rámec, ktorý budú zabezpečovať všetci aktéri regionálneho rozvoja z vnútorného i vonkajšieho prostredia.

Je potrebné, aby obec nielen riadila, resp. realizovala jednotlivé aktivity, ktoré naplnia ciele PR, ale aby si zabezpečila aj ich následnú kontrolu, resp. monitorovanie naplnenia týchto cieľov.

Bolo by vhodné počas obdobia 2016-2022 (na ktoré je zadefinovaný tento PR) postupne určiť jednotlivé pracovné skupiny (tak, ako to bolo pri zostavovaní analyticko-strategickej časti, SWOT analýzy, rozvojových potenciálov a pod).

Tieto skupiny budú mať za úlohu sledovať plnenie jednotlivých strategických cieľov cez navrhnuté aktivity.

Aby sa v celom implementačnom rámci PR dalo dobre orientovať, uvádzame jednotlivé ciele, opatrenia, aktivity, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie, finančný rámec, potenciálne zdroje financovania i navrhnuté merateľné ukazovatele v prehľadných tabuľkách. Keďže PR je živým dokumentom, že možné do nich vstupovať a modifikovať ich podľa aktuálnej potreby obce.

Finančné zdroje bude potrebné prehodnotiť a doplniť po schválení jednotlivých operačných programov na r. 2014-2020 Európskou komisiou a Vládou SR.

Formulár č. P1

C-1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Cieľ 1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce
Opatrenie 1.1.1	Podpora podnikateľských aktivít, najmä v oblasti remeselných služieb, menších výrobných prevádzok, spracovanie dreva, výrobky z ovčieho mlieka a pod.
Aktivity	- Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby - Podpora poskytovania služieb - Podpora malých podnikov na spracovanie miestnych surovinových zdrojov
Opatrenie 1.1.2	Rozšírenie siete služieb a obchodov (potraviny, zmiešaný tovar, mäsiarstvo, príp. ambulatný predaj, resp. zriadenie malého trhoviska a pod. - podľa dopytu obyvateľov a zámerov podnikateľov).
Aktivity	- Rozšírenie siete obchodov (kaviareň, mäsiarstvo, drogeria, cukráreň) - podľa záujmu a zámerov podnikateľov - Zriadenie malého trhoviska

C-2 Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry
Opatrenie 2.1.1	Vypracovanie a schválenie Územného plánu obce (ÚP)
Aktivity	- Vypracovanie návrhu ÚP - Schválenie ÚP
Opatrenie 2.1.2	Rozšírenie príjazdovej cesty od Lubele
Aktivity	- Aktualizácia ÚP podľa potrieb rozvoja infraštruktúry obce - Vysporiadanie pozemkov - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity
Opatrenie 2.1.3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových pre IBV, HBV
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie / pasportizácia - Vysporiadanie pozemkov - Výstavba miestnych komunikácií po uložení IS pre novú IBV, HBV - Dopravné, turistické a informačné značenie
Opatrenie 2.1.4	Vybudovanie chodníkov pre peších popri miestnych komunikáciách
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie / pasportizácia - Vysporiadanie pozemkov - Výstavba chodníkov pre peších pri ceste III. triedy a miestnych kom. - Dopravné, turistické a informačné značenie
Cieľ 2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry
Opatrenie 2.2.1	Príprava budovania IBV, vybudovanie inžinierskych sietí pre novú IBV, HBV
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom - Výstavba IS pre novú IBV, HBV
Opatrenie 2.2.2	Rekonštrukcia zastávky SAD
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity
Opatrenie 2.2.3	Rekonštrukcia budovy OcÚ- rekonštrukcia spoločensko-informačného

	centra
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Obnova vnútorného vybavenia
Opatrenie 2.2.4	Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb
Aktivity	- Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vo vybranej lokalite - Spracovanie projektovej dokumentácie / prípadná aktualizácia ÚP obce - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie ZPS a DSS
Opatrenie 2.2.5	Vybudovanie oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity
Opatrenie 2.2.6	Revitalizácia cintorína (chodník + schodisko)
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Obnova vybavenia
Opatrenie 2.2.7	Založenie urnového hája a vybudovanie pietnej - oddychovej zóny
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Zabezpečenie vybavenia
Opatrenie 2.2.8	Vybudovanie kanalizačnej siete
Aktivity	- Aktualizácia ÚP podľa potrieb rozvoja infraštruktúry obce - Zabezpečenie súčinnosti dodávateľskej vodárenskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity
Opatrenie 2.2.9	Rekonštrukcia vodovodu
Aktivity	- Zabezpečenie súčinnosti dodávateľskej vodárenskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity
Opatrenie 2.2.10	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Aktivity	- Výber a dodávateľskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity
Opatrenie 2.2.11	Vybudovanie malého centra obce pri spoločensko-informačnom centre
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie
Opatrenie 2.2.12	Vytvorenie klubových priestorov pre deti, mládež, seniorov
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie
Opatrenie 2.2.13	Vybudovanie kamerového systému obce (KS)
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a technické zabezpečenie - Aktualizácia Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov - Poučenie používateľov KS (oprávnených osôb)
Opatrenie 2.2.14	Znovuobnovenie činnosti dobrovoľného požiarného zboru
Aktivity	- Materiálne, finančné a technické zabezpečenie - Podpora znovuoobnovenia činnosti

Cieľ 3.1	Nakladanie s odpadmi
Opatrenie 3.1.1	Likvidácia sporadických čiernych skládok
Aktivity	- Vyhľadávanie čiernych skládok - Odstránenie čiernych skládok - Osveta medzi obyvateľstvom – zvyšovanie právneho vedomia
Opatrenie 3.1.2	Ďalší rozvoj separácie odpadu
Aktivity	- Zberné nádoby pre separáciu - Zabezpečenie pravidelného odvozu - Osveta medzi obyvateľstvom
Opatrenie 3.1.3	Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči
Aktivity	- Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči - ako člen Združenia Ekológ - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky
Opatrenie 3.1.4	Vybudovanie kompostoviska
Aktivity	- Vybudovanie kompostoviska - ako člen Združenia Ekológ - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky
Opatrenie 3.1.5	Zriadenie zberného miesta na biologicko rozložiteľný komunálny odpad (BRKO) v Ľubeli
Aktivity	- Vybudovanie zberného miesta - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky
Cieľ 3.2	Vybudovanie oddychovej zóny, udržiavanie verejnej zelene a zveľaďovanie verejných priestranstiev
Opatrenie 3.2.1	Výstavba oddychových zón v obci
Aktivity	- Vytypovanie vhodnej lokality na výstavbu oddychovej zóny - Liptovské Kláčany - Majetkovo-právne usporiadanie pozemkov - Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie - Investičné aktivity
Opatrenie 3.2.2	Výsadba líniovej a okrasnej zelene
Aktivity	- Výsadba líniovej a okrasnej zelene pri potoku Kláčianka - Výsadba líniovej a okrasnej zelene v rôznych častiach obce
Opatrenie 3.2.3	Regulácia oprava brehov drobných vodných tokov
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Regulácia oprava brehu potoka Kláčianka
Cieľ 3.3	Využitie obnoviteľných zdrojov energie
Opatrenie 3.3.1	Rekonštrukcia lesnej cesty v smere na Blatá - Spoločenstvo vlastníkov lesov za účelom využitia miestnych alternatívnych zdrojov energie
Aktivity	- Rekonštrukcia lesnej cesty - Získavanie drevného odpadu - Spracovanie drevného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov

C-4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Cieľ 4.1	Zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb pre obyvateľov
Opatrenie 4.1.1	Zriadenie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb
Aktivity	- Zriadenie ZPS a DSS v katastri obce - Zriadenie denného stacionára
Opatrenie 4.1.2	Zabezpečenie opatrovateľských služieb podľa záujmu
Aktivity	- Zabezpečenie opatrovateľskej služby v domácom prostredí - Zabezpečenie stravy spoločnou jedálňou, resp. výdajňou stravy - Zriadenie spoločnej centrálnej kuchyne, resp. výdajne stravy
Opatrenie 4.1.3	Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v obci
Aktivity	- Zabezpečenie návštevy lekára v obci 1 x týždenne - Zriadenie (v spolupráci s okolitými obcami) lekárskej ambulancie - Zriadenie (v spolupráci s okolitými obcami) lekárne
Opatrenie 4.1.4	Výstavba nájomných bytov
Aktivity	- Výstavba obecných nájomných bytov (HBV)

C-5 Školstvo, vzdelávanie, podpora zamestnanosti a šport

Cieľ 5.1	Budovanie a rozvoj knižničnej infraštruktúry
Opatrenie 5.1.1	Pripojenie obecnej knižnice na internet
Aktivity	- Doplnenie knižničnej infraštruktúry dostatkom výpočtovej techniky - Pripojenie knižnice k internetu - Bezpečnostné opatrenia pri prevádzke internetu (antivírus, firewall)
Opatrenie 5.1.2	Získavanie finančných prostriedkov z fondov EÚ
Aktivity	- Vyhľadávanie výziev - Vypracovanie projektov - Realizácia
Cieľ 5.2	Podpora zamestnanosti v obci
Opatrenie 5.2.1	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov (najmä seniorov a záujemcov o zamestnanie)
Aktivity	- Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívať projekty v rámci štrukturálnych fondov EÚ
Opatrenie 5.2.2	Podpora zavádzania internetu do domácností a rozšírenie telekomunikačných sietí
Aktivity	- Osveta - Zabezpečenie aspoň 1 dodávateľa bezdrôtového internetového pripojenia v obci - Zabezpečenie kvalitného obsahu obecného portálu
Opatrenie 5.2.3	Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity
Aktivity	- Osveta medzi uchádzačmi o prácu - Zabezpečovanie aktívnych prác formou menších obecných služieb - Zverejňovanie pracovných ponúk na obecnom portáli
Opatrenie 5.2.4	Vytváranie partnerstiev - Spolupráca s prevádzkovateľom miestneho kameňolomu
Aktivity	- Osveta medzi uchádzačmi o prácu - Spolupráca pri vytváraní pracovných miest

Cieľ 5.3	Rozšírenie ponuky športových aktivít, vybudovanie športového ihriska
Opatrenie 5.3.1	Založenie turistického oddielu detí
Aktivity	- Osveta medzi deťmi a záujemcami o turistiku - Zabezpečenie vybavenia turistického oddielu
Opatrenie 5.3.2	Vybudovanie športového ihriska (pri kostole)
Aktivity	- Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod ihriskom od pôvodných vlastníkov - Investičné aktivity - Zabezpečenie infraštruktúry
Opatrenie 5.3.3	Zriadenie detského ihriska
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Zabezpečenie infraštruktúry

C-6 Kultúra

Cieľ 6.1	Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci
Opatrenie 6.1.1	Podpora organizovania pravidelných kultúrnych podujatí
Aktivity	- Podpora v organizovaní tradícií a masových podujatí (folklórne slávnosti, folklórne skupiny, spevácke súbory)
Opatrenie 6.1.2	Podpora ochotníckeho divadla
Aktivity	- Poskytnutie potrebných priestorov - Zabezpečenie drobnej infraštruktúry pre ochotnícke divadlo, - Organizovanie podujatí s možnosťou divadelných vystúpení
Opatrenie 6.1.3	Zriadenie pamätnej izby G. F. Belopotockého - v priestoroch rekonštruovaného OcÚ
Aktivity	- Vyčlenenie zodpovedajúcich priestorov - Inštalácia zachovaných artefaktov do pamätnej miestnosti - Propagácia zo strany obce (obecný portál, v rámci turistického ruchu, ...)
Opatrenie 6.1.4	Aktívne zapojenie sa do pravidelných stretnutí Kláčian
Aktivity	- Podpora organizovania stretnutí občanov na spoločných podujatiach - Podpora rozvoja klubovej činnosti
Opatrenie 6.1.5	Organizovanie mládežníckych aktivít
Aktivity	- Podpora organizovania stretnutí mládeže na spoločných podujatiach - Zapájanie mládeže do riešenia problémov v rámci života obce - Podpora rozvoja klubovej a športovej činnosti mládeže
Opatrenie 6.1.6	Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory Spoločenstva v mikroregióne
Aktivity	- Vytváranie partnerstiev s miestnym podnikateľským sektorom - Vytváranie partnerstiev s okolitými obcami v rámci riešenia problémov v oblasti ŽP a CR - Členstvo v miestnej akčnej skupine (MAS)

C-7 Cestovný ruch (public relations)

Cieľ 7.1	Stratégia rozvoja CR a propagácia obce
Opatrenie 7.1.1	Rozšírenie cyklotrás a peších turistických trás
Aktivity	- Rekonštrukcia a výstavba nových cyklotrás
Opatrenie 7.1.2	Zriadenie informačných tabúl a lavičiek pre cyklistov na cyklotrase prechádzajúcej katastrom obce
Aktivity	- Partnerská spolupráca s okolitými obcami pri návrhu a realizácii informačných tabúl - Osadenie lavičiek v rámci katastra obce
Opatrenie 7.1.3	Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - resp. v rámci prípadného vytvoreného združenia obcí na Strednom Liptove
Aktivity	- Príprava obsahu propagačných materiálov pre účely rozvoja CR - Vydanie a distribúcia propagačných tlačovín, pohľadníc obce (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - Spolupráca so susednými obcami a spolupráca v MAS
Opatrenie 7.1.4	Vybudovať informačný systém (IS) „hnedých“ tabúl v rámci mikroregiónu
Aktivity	- Príprava informačného obsahu IS „hnedých tabúl“ - Osadenie tabúl v katastri obce
Opatrenie 7.1.5	Podpora rozvoja chatárstva a chalupárstva, podpora investičného zámeru vybudovania rekreačných chát
Aktivity	- Podpora investičných zámerov vybudovania chát zo strany obce
Opatrenie 7.1.6	Podpora podnikateľských aktivít v oblasti reštauračných služieb, zábavných a voľnočasových produktov
Aktivity	- Podpora investičných zámerov obyvateľov a podnikateľských subjektov v oblasti rozvoja CR (zriadenie kaviarne, cukrárne, reštaurácie, ubytovacích kapacít...) - Podpora pri organizovaní kultúrno-spoločenských, športových a turistických akcií
Opatrenie 7.1.7	Podpora výstavby menších penziónov, a podpora privátneho ubytovania
Aktivity	- Podpora investičných zámerov obyvateľov a podnikateľských subjektov v oblasti rozvoja CR pri výstavbe penziónov a privátnych ubytovacích kapacít - Poskytovanie súčinnosti v rámci stavebných konaní a rôznych povolení - Propagácia novo vybudovaných, alebo novo zrekonštruovaných objektov zo strany obce
Opatrenie 7.1.8	Podpora propagácie celej oblasti Stredného Liptova - zameraná na históriu Liptova (spolu so zainteresovanými obcami a ďalšími členmi)
Aktivity	- Členstvo v MAS - Spolupráca s najbližšími susednými obcami
Opatrenie 7.1.9	Zviditeľnenie turistických atrakcií v obci
Aktivity	- Kostol Sv. Alžbety – je bez veže - Miestna pálenica

Časť D - Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov, ich zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja Obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja Obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja Obce formou akčných plánov.

D-1 Organizačné zabezpečenie realizácie Programu rozvoja Obce Liptovské Kláčany

Obec zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny a územný rozvoj. Obec v súčinnosti s poslancami mestského zastupiteľstva a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja Obce, vypracováva program rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov Obce Liptovské Kláčany, Implementácia PR Obce Liptovské Kláčany sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych akčných plánov. Akčné plány PR by mali byť priamo napojené na rozpočet Obce a zároveň reflektovať jeho kompetencie.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PR je nasledovný:

- Mestské zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov. Posudzuje a schvaľuje návrhy na ich zmenu, alebo doplnenie.

- Realizáciu konkrétnych projektov akčného plánu budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta Obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci Obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Mestského zastupiteľstva.

Realizácia vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov, a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy.

D-1.1 – Komunikačný plán

Obec bude priebežne informovať o realizácii PR prostredníctvom verejných zasadnutí mestského zastupiteľstva, ako aj prostredníctvom mestskej internetovej stránky. Priebežne tam budú publikované schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál.

Formulár č. R1

Komunikačný plán pre fázu realizácie PR

P č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	12/2016	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programové ho rozpočtu
2.	12/2017	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programové ho rozpočtu
3.	12/2018	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programové ho rozpočtu

4.	12/2019	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programového rozpočtu
5.	12/2020	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programového rozpočtu
6.	12/2021	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programového rozpočtu
7.	12/2022	OcÚ	Poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PR a programového rozpočtovania	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PR, rozpočet na príslušný rok, výročná správa záverečný účet	Návrh štruktúry programového rozpočtu

D-1.2 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých akčných plánov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2016 – 2022 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov, opatrení, aktivít a orientácia na dosiahnutie požadovaných výsledkov.

Formulár č. R5

Plán hodnotenia a monitorovania		
Plán priebežných hodnotení PR na programové obdobie 2016 - 2022		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2016	podľa rozhodnutia Obce/koordinátora PR a vzniknutej spoločenskej potreby

Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PR	v roku 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov, pri návrhu na revíziu PR
Ad hoc hodnotenie celého PR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce/Obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...a pod.

D-1.3 – Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom Obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh, ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram.

Časť E - Finančná časť

E-1 Finančný plán programu

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť Obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov a možností mestského rozpočtu (v tis eur).

E-2 - Indikatívny finančný plán PR

Formulár č. R5 – Indikatívny rozpočet – sumarizácia

	Rok							Spolu
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
I. Hospodárska politika								tis. €
II. Sociálna politika								tis. €

III. Environmentálna politika									tis. €
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--------

E-3 Finančný plán podľa programových cieľov a časového horizontu uskutočnenia

E-3.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Cieľ 1.1		Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 1.1.1	Podpora podnikateľských aktivít, najmä v oblasti remeselných služieb, menších výrobných prevádzok, spracovanie dreva, výroby z ovčieho mlieka a pod.			
Aktivity	- Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby - Podpora poskytovania služieb - Podpora malých podnikov na spracovanie miestnych surovinových zdrojov	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Rozšírenie siete služieb a obchodov (potraviny, zmiešaný tovar, mäsiarstvo, príp. ambulatný predaj, resp. zriadenie malého trhoviska a pod. - podľa dopytu obyvateľov a zámerov podnikateľov).			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Rozšírenie siete obchodov (kaviareň, mäsiarstvo, drogéria, cukráreň) - podľa záujmu a zámerov podnikateľov - Zriadenie malého trhoviska	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
----------	--	-------------	----------------------	------------------------------

Časový horizont uskutočnenia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce							
Opatrenie 1.1.1	Podpora podnikateľských aktivít, najmä v oblasti remeselných služieb, menších výrobných prevádzok, spracovanie dreva, výroby z ovčieho mlieka a pod.							
Opatrenie 1.1.2	Rozšírenie siete služieb a obchodov (potravinový, zmiešaný tovar, mäsiarstvo, príp. ambulatný predaj, resp. zriadenie malého trhoviska a pod. - podľa dopytu obyvateľov a zámerov podnikateľov).							

E-3.2 Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1		Rozvoj dopravnej infraštruktúry		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 2.1.1	Vypracovanie a schválenie Územného plánu obce (ÚP)			
Aktivity	- Vypracovanie návrhu ÚP - Schválenie ÚP	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.1.2	Rozšírenie príjazdovej cesty od L'ubele			
Aktivity	- Aktualizácia ÚP podľa potrieb rozvoja infraštruktúry obce - Vysporiadanie pozemkov - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.1.3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových pre IBV, HBV			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie projektovej dokumentácie / pasportizácia - Vysporiadanie pozemkov - Výstavba miestnych komunikácií po uložení IS pre novú IBV,HBV - Dopravné, turistické a informačné značenie	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.1.4		Vybudovanie chodníkov pre peších popri miestnych komunikáciách		
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie projektovej dokumentácie / pasportizácia - Vysporiadanie pozemkov - Výstavba chodníkov pre peších pri ceste III. triedy a miestnych kom. - Dopravné, turistické a informačné značenie	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Cieľ 2.2		Rozvoj občianskej infraštruktúry		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 2.2.1		Príprava budovania IBV, vybudovanie inžinierskych sietí pre novú IBV,HBV		
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie projektovej dokumentácie - Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom - Výstavba IS pre novú IBV,HBV	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.2		Rekonštrukcia zastávky SAD		
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.3		Rekonštrukcia budovy OcÚ- rekonštrukcia spoločensko-informačného centra		
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Obnova vnútorného vybavenia	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.4		Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb		
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vo vybranej lokalite - Spracovanie projektovej dokumentácie / prípadná aktualizácia ÚP obce - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie ZPS a DSS	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.5		Vybudovanie oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi		

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.6		Revitalizácia cintorína (chodník + schodisko)		
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Obnova vybavenia	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.7		Založenie urnového hája a vybudovanie pietnej - oddychovej zóny		
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Zabezpečenie vybavenia	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.8		Vybudovanie kanalizačnej siete		
Aktivity	- Aktualizácia ÚP podľa potrieb rozvoja infraštruktúry obce - Zabezpečenie súčinnosti dodávateľskej vodárenskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.9		Rekonštrukcia vodovodu		
Aktivity	- Zabezpečenie súčinnosti dodávateľskej vodárenskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.10		Rekonštrukcia verejného osvetlenia		
Aktivity	- Výber a dodávateľskej spoločnosti - Vypracovanie dokumentácie / pasportizácia - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.11		Vybudovanie malého centra obce pri spoločensko-informačnom centre		
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.12		Vytvorenie klubových priestorov pre deti, mládež, seniorov		
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a personálne zabezpečenie	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 2.2.13		Vybudovanie kamerového systému obce (KS)		
Aktivity	- Spracovanie technickej dokumentácie - Investičné aktivity - Materiálne, finančné a technické zabezpečenie - Aktualizácia Bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov - Poučenie používateľov KS	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	(oprávnených osôb)			
Opatrenie 2.2.14	Znovuobnovenie činnosti dobrovoľného požiarneho zboru			
Aktivity	- Materiálne, finančné a technické zabezpečenie - Podpora znovuoobnovenia činnosti	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry							
Opatrenie 2.1.1	Vypracovanie a schválenie Územného plánu obce (ÚP)							
Opatrenie 2.1.2	Rozšírenie príjazdovej cesty od Ľubele							
Opatrenie 2.1.3	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových pre IBV, HBV							
Opatrenie 2.1.4	Vybudovanie chodníkov pre peších popri miestnych komunikáciách							
Cieľ 2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry							
Opatrenie 2.2.1	Príprava budovania IBV, vybudovanie inžinierskych sietí pre novú IBV, HBV							
Opatrenie 2.2.2	Rekonštrukcia zastávky SAD							
Opatrenie 2.2.3	Rekonštrukcia budovy OcÚ-rekonštrukcia spoločensko-informačného centra							
Opatrenie 2.2.4	Vybudovanie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb							
Opatrenie 2.2.5	Vybudovanie oddychovej zóny pre seniorov a matky s deťmi							
Opatrenie 2.2.6	Revitalizácia cintorína (chodník + schodisko)							
Opatrenie 2.2.7	Založenie urnového hája a vybudovanie pietnej - oddychovej zóny							
Opatrenie 2.2.8	Vybudovanie kanalizačnej siete							
Opatrenie 2.2.9	Rekonštrukcia vodovodu							
Opatrenie 2.2.10	Rekonštrukcia verejného osvetlenia							
Opatrenie 2.2.11	Vybudovanie malého centra obce pri spoločensko-informačnom centre							
Opatrenie 2.2.12	Vytvorenie klubových priestorov pre deti, mládež, seniorov							

Opatrenie 2.2.13	Vybudovanie kamerového systému obce (KS)							
Opatrenie 2.2.14	Znovuobnovenie činnosti dobrovoľného požiarného zboru							

E-3.3 Životné prostredie

Cieľ 3.1		Nakladanie s odpadmi		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 3.1.1		Likvidácia sporadických čiernych skládok		
Aktivity	- Vyhľadávanie čiernych skládok - Odstránenie čiernych skládok - Osveta medzi obyvateľstvom - Zvyšovanie právneho vedomia	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.1.2		Ďalší rozvoj separácie odpadu		

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kľačany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Zberné nádoby pre separáciu - Zabezpečenie pravidelného odvozu - Osveta medzi obyvateľstvom	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.1.3		Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči		
Aktivity	- Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči - ako člen Združenia Ekológ - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.1.4		Vybudovanie kompostoviska		
Aktivity	- Vybudovanie kompostoviska - ako člen Združenia Ekológ - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.1.5		Zriadenie zberného miesta na biologicko rozložiteľný komunálny odpad (BRKO) v Ľubeli		
Aktivity	- Vybudovanie zberného miesta - Investičné aktivity - Zabezpečenie prevádzky	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Cieľ 3.2		Vybudovanie oddychovej zóny, udržiavanie verejnej zelene a zveľaďovanie verejných priestranstiev		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 3.2.1		Výstavba oddychových zón v obci		
Aktivity	- Vytýpovanie vhodnej lokality na výstavbu oddychovej zóny - Liptovské Kľačany - Majetkovo-právne usporiadanie pozemkov - Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie - Investičné aktivity	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.2.2		Výsadba líniovej a okrasnej zelene		
Aktivity	- Výsadba líniovej a okrasnej zelene pri potoku Kľačianka - Výsadba líniovej a okrasnej zelene v rôznych častiach obce	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 3.2.3		Regulácia oprava brehov drobných vodných tokov		
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Regulácia oprava brehu potoka Kľačianka	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Cieľ 3.3		Využitie obnoviteľných zdrojov energie		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 3.3.1	Rekonštrukcia lesnej cesty v smere na Blatá - Spoločenstvo vlastníkov lesov za účelom využitia miestnych alternatívnych zdrojov energie			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Rekonštrukcia lesnej cesty - Získavanie dreveného odpadu - Spracovanie dreveného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
----------	---	-------------	----------------------	------------------------------

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 3.1	Nakladanie s odpadmi							
Opatrenie 3.1.1	Likvidácia sporadických čiernych skládok							
Opatrenie 3.1.2	Ďalší rozvoj separácie odpadu							
Opatrenie 3.1.3	Vybudovanie skládky TKO v Partizánskej Ľupči							
Opatrenie 3.1.4	Vybudovanie kompostoviska							
Opatrenie 3.1.5	Zriadenie zberného miesta na biologicko rozložiteľný komunálny odpad (BRKO) v Ľubeli							
Cieľ 3.2	Vybudovanie oddychovej zóny, udržiavanie verejnej zelene a zveľaďovanie verejných priestranstiev							
Opatrenie 3.2.1	Výstavba oddychových zón v obci							
Opatrenie 3.2.2	Výsadba líniovej a okrasnej zelene							
Opatrenie 3.2.3	Regulácia oprava brehov drobných vodných tokov							
Cieľ 3.3	Využitie obnoviteľných zdrojov energie							
Opatrenie 3.3.1	Rekonštrukcia lesnej cesty v smere na Blatá - Spoločenstvo vlastníkov lesov za účelom využitia miestnych alternatívnych zdrojov energie							

E-3.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Cieľ 4.1	Zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb pre obyvateľov			
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 4.1.1	Zriadenie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb			
Aktivity	- Zriadenie ZPS a DSS v katastri obce - Zriadenie denného stacionára	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 4.1.2	Zabezpečenie opatrovateľských služieb podľa záujmu			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Zabezpečenie opatrovateľskej služby v domácom prostredí - Zabezpečenie stravy spoločnou jedálňou, resp. výdajňou stravy - Zriadenie spoločnej centrálnej kuchyne, resp. výdajne stravy	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 4.1.3		Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v obci		
Aktivity	- Zabezpečenie návštevy lekára v obci 1 x týždenne - Zriadenie (v spolupráci s okolitými obcami) lekárskej ambulancie - Zriadenie (v spolupráci s okolitými obcami) lekárne	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 4.1.4		Výstavba nájomných bytov		
Aktivity	- Výstavba obecných nájomných bytov (HBV)	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 4.1	Zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb pre obyvateľov							
Opatrenie 4.1.1	Zriadenie zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb							
Opatrenie 4.1.2	Zabezpečenie opatrovateľských služieb podľa záujmu							
Opatrenie 4.1.3	Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v obci							
Opatrenie 4.1.4	Výstavba nájomných bytov							

E-3.5 Školstvo, vzdelávanie, podpora zamestnanosti a šport

Cieľ 5.1		Budovanie a rozvoj knižničnej infraštruktúry		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 5.1.1		Pripojenie obecnej knižnice na internet		
Aktivity	- Doplnenie knižničnej infraštruktúry dostatkom výpočtovej techniky - Pripojenie knižnice k internetu	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

	- Bezpečnostné opatrenia pri prevádzke internetu (antivírus, firewall)			
Opatrenie 5.1.2		Získavanie finančných prostriedkov z fondov EÚ		
Aktivity	- Vyhľadávanie výziev - Vypracovanie projektov - Realizácia	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Cieľ 5.2		Podpora zamestnanosti v obci		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 5.2.1		Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov (najmä seniorov a záujemcov o zamestnanie)		
Aktivity	- Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívať projekty v rámci štrukturálnych fondov EÚ	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 5.2.2		Podpora zavádzania internetu do domácností a rozšírenie telekomunikačných sietí		
Aktivity	- Osveta - Zabezpečenie aspoň 1 dodávateľa bezdrôtového internetového pripojenia v obci - Zabezpečenie kvalitného obsahu obecného portálu	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 5.2.3		Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity		
Aktivity	- Osveta medzi uchádzačmi o prácu - Zabezpečovanie aktivačných prác formou menších obecných služieb - Zverejňovanie pracovných ponúk na obecnom portáli	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 5.2.4		Vytváranie partnerstiev - Spolupráca s prevádzkovateľom miestneho kameňolomu		
Aktivity	- Osveta medzi uchádzačmi o prácu - Spolupráca pri vytváraní pracovných miest	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Cieľ 5.3		Rozšírenie ponuky športových aktivít, vybudovanie športového ihriska		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 5.3.1		Založenie turistického oddielu detí		

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Osveta medzi deťmi a záujemcami o turistiku - Zabezpečenie vybavenia turistického oddielu	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 5.3.2		Vybudovanie športového ihriska (pri kostole)		
Aktivity	- Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod ihriskom od pôvodných vlastníkov - Investičné aktivity - Zabezpečenie infraštruktúry	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 5.3.3		Zriadenie detského ihriska		
Aktivity	- Vypracovanie projektovej dokumentácie - Investičné aktivity - Zabezpečenie infraštruktúry	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 5.1	Budovanie a rozvoj knižničnej infraštruktúry							
Opatrenie 5.1.1	Pripojenie obecnej knižnice na internet							
Opatrenie 5.1.2	Získavanie finančných prostriedkov z fondov EÚ							
Cieľ 5.2	Podpora zamestnanosti v obci							
Opatrenie 5.2.1	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov (najmä seniorov a záujemcov o zamestnanie)							
Opatrenie 5.2.2	Podpora zavádzania internetu do domácností a rozšírenie telekomunikačných sietí							
Opatrenie 5.2.3	Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity							
Opatrenie 5.2.4	Vytváranie partnerstiev - Spolupráca s prevádzkovateľom miestneho kameňolomu							
Cieľ 5.3	Rozšírenie ponuky športových aktivít, vybudovanie športového ihriska							
Opatrenie 5.3.1	Založenie turistického oddielu detí							
Opatrenie 5.3.2	Vybudovanie športového ihriska (pri kostole)							
Opatrenie 5.3.3	Zriadenie detského ihriska							

E-3.6 Kultúra

Cieľ 6.1		Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 6.1.1		Podpora organizovania pravidelných kultúrnych podujatí		
Aktivity	- Podpora v organizovaní tradícií a masových podujatí (folklórne slávnosti, folklórne skupiny, spevácke súbory)	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.2		Podpora ochotníckeho divadla		

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Poskytnutie potrebných priestorov - Zabezpečenie drobnej infraštruktúry pre ochotnícke divadlo, - Organizovanie podujatí s možnosťou divadelných vystúpení	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.3	Zriadenie pamätnej izby G. F. Belopotockého - v priestoroch rekonštruovaného OcÚ			
Aktivity	- Vyčlenenie zodpovedajúcich priestorov - Inštalácia zachovaných artefaktov do pamätnej miestnosti - Propagácia zo strany obce (obecný portál, v rámci turistického ruchu, ...)	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.4	Aktívne zapojenie sa do pravidelných stretnutí Kláčian			
Aktivity	- Podpora organizovania stretnutí občanov na spoločných podujatiach - Podpora rozvoja klubovej činnosti	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.5	Organizovanie mládežníckych aktivít			
Aktivity	- Podpora organizovania stretnutí mládeže na spoločných podujatiach - Zapájanie mládeže do riešenia problémov v rámci života obce - Podpora rozvoja klubovej a športovej činnosti mládeže	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 6.1.6	Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory Spoločenstva v mikroregióne			
Aktivity	- Vytváranie partnerstiev s miestnym podnikateľským sektorom - Vytváranie partnerstiev s okolitými obcami v rámci riešenia problémov v oblasti ŽP a CR - Členstvo v miestnej akčnej skupine (MAS)	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 7.1	Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci							
Opatrenie 6.1.1	Podpora organizovania pravidelných kultúrnych podujatí							
Opatrenie 6.1.2	Podpora ochotníckeho divadla							
Opatrenie 6.1.3	Zriadenie pamätnej izby G. F. Belopotockého - v priestoroch rekonštruovaného OcÚ							
Opatrenie 6.1.4	Aktívne zapojenie sa do pravidelných stretnutí Kláčian							

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Opatrenie 6.1.5	Organizovanie mládežníckych aktivít							
Opatrenie 6.1.6	Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory Spoločenstva v mikroregióne							

E-3.7 Cestovný ruch (public relations)

Cieľ 7.1		Stratégia rozvoja CR a propagácia obce		
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Oprávnení žiadatelia
Opatrenie 7.1.1		Rozšírenie cyklotrás a peších turistických trás		
Aktivity	- Rekonštrukcia a výstavba nových cyklotrás	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.2		Zriadenie informačných tabúl a lavičiek pre cyklistov na cyklotrase prechádzajúcej katastrom obce		

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Partnerská spolupráca s okolitými obcami pri návrhu a realizácii informačných tabúl - Osadenie lavičiek v rámci katastra obce	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.3	Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - resp. v rámci prípadného vytvoreného združenia obcí na Strednom Liptove			
Aktivity	- Príprava obsahu propagačných materiálov pre účely rozvoja CR - Vydanie a distribúcia propagačných tlačovín, pohľadníc obce (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - Spolupráca so susednými obcami a spolupráca v MAS	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.4	Vybudovať informačný systém (IS) „hnedých“ tabúl v rámci mikroregiónu			
Aktivity	- Príprava informačného obsahu IS „hnedých tabúl“ - Osadenie tabúl v katastri obce	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.5	Podpora rozvoja chatárstva a chalupárstva, podpora investičného zámeru vybudovania rekreačných chát			
Aktivity	- Podpora investičných zámerov vybudovania chát zo strany obce	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.6	Podpora podnikateľských aktivít v oblasti reštauračných služieb, zábavných a voľnočasových produktov			
Aktivity	- Podpora investičných zámerov obyvateľov a podnikateľských subjektov v oblasti rozvoja CR (zriadenie kaviarne, cukrárne, reštaurácie, ubytovacích kapacít...) - Podpora pri organizovaní kultúrno-spoločenských, športových a turistických akcií	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.7	Podpora výstavby menších penziónov, a podpora privátneho ubytovania			
Aktivity	- Podpora investičných zámerov obyvateľov a podnikateľských subjektov v oblasti rozvoja CR pri výstavbe penziónov a privátnych ubytovacích kapacít - Poskytovanie súčinnosti v rámci stavebných konaní a rôznych povolení - Propagácia novo vybudovaných, alebo novo zrekonštruovaných objektov zo strany obce	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.8	Podpora propagácie celej oblasti Stredného Liptova - zameraná na históriu Liptova (spolu so zainteresovanými obcami a ďalšími členmi)			
Aktivity	- Členstvo v MAS - Spolupráca s najbližšími susednými obcami	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 7.1.9	Zviditeľnenie turistických atrakcií v obci			

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Aktivity	- Propagácia Kostola Sv. Alžbety - Propagácia Miestnej pálenice	.... tis. €	rozpočet obce, ŠF EÚ	podnikateľské subjekty, obec
----------	--	-------------	-------------------------	---------------------------------

Časový horizont uskutočnenia								
Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cieľ 8.1	Stratégia rozvoja CR a propagácia obce							
Opatrenie 7.1.1	Rozšírenie cyklotrás a peších turistických trás							
Opatrenie 7.1.2	Zriadenie informačných tabúl a lavičiek pre cyklistov na cyklotrase prechádzajúcej katastrom obce							
Opatrenie 7.1.3	Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii) - resp. v rámci prípadného vytvoreného združenia obcí na Strednom Liptove							
Opatrenie 7.1.4	Vybudovať informačný systém (IS) „hnedých“ tabúl v rámci mikroregiónu							
Opatrenie 7.1.5	Podpora rozvoja chatárstva a chalupárstva, podpora investičného zámeru vybudovania rekreačných chát							
Opatrenie 7.1.6	Podpora podnikateľských aktivít v oblasti reštauračných služieb, zábavných a voľnočasových produktov							
Opatrenie 7.1.7	Podpora výstavby menších penziónov, a podpora privátneho ubytovania							
Opatrenie 7.1.8	Podpora propagácie celej oblasti Stredného Liptova - zameraná na históriu Liptova (spolu so zainteresovanými obcami a ďalšími členmi)							
Opatrenie 7.1.9	Zviditeľnenie turistických atrakcií v obci							

Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Liptovské Kláčany je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja Obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života Obce. PR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PR Obce Liptovské Kláčany bol schválený na zasadnutí mestského zastupiteľstva.

dňa: ..... VZN č. ....

V obci Liptovské Kláčany .....

.....
pečiatka Obce

.....
starosta Obce

Povinné prílohy PR

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PR:

Člen riadiaceho tímu:

.....

Prac skupina:

.....

Partneri:

.....

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PR (výhodiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení n. p.
- Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení n. p.
- Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách, v znení n. p.
- Zákon č. 482/2003 Z. z. o štátnej pokladnici.
- Partnerská dohoda
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
- 4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PR ŽSK),
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- UPSVAR, Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
- Interné materiály Obce Liptovské Kľačany.
- <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
- <http://slovak.statistics.sk>
- <http://www.mesa10.sk>

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PR

ČOV	- Čistička odpadových vôd
DSO	- Drobný stavebný odpad
HDP	- Hrubý domáci produkt
IBV	- Individuálna bytová výstavba
KD	- Kultúrny dom
KO	- Komunálny odpad
m n. m.	- metrov nad morom
OcÚ	- Obecný úrad
PHSR	- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RK	- Rímsko Katolícka
SAD	- Slovenská autobusová doprava
SEVAK	- Severoslovenské vodárne a kanalizácie
SWOT	- anglická skratka analýzy silných a slabých stránok, zároveň príležitostí a rizík (S trengths) / (W eaknesses) - (O pportunities) / (T hreats) definícia na strane č.18
ŠF EÚ	- Štrukturálny fond Európskej únie
ŠJ	- Školská jedáleň
ŠKD	- Školský klub detí
TKO	- Tuhý komunálny odpad
VZN	- Všeobecne záväzné nariadenie
ZOS	- Zariadenie opatrovateľskej služby
ZPS	- Zariadenie pre seniorov
ŽSK	- Žilinský samosprávny kraj
MZ SR	- Ministerstvo zdravotníctva SR
OOCR	- Oblastná organizácia cestovného ruchu
MAS	- Miestna akčná skupina
NFP	- nenávratný finančný príspevok

Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Mestské zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PR Obce Liptovské Kľačany. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PR. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia, Miestna akčná skupina, Oblastná organizácia cestovného ruchu realizujú svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Liptovské Kľačany, čím prispievajú k vyváženému regionálnemu rozvoju Obce.

Dohoda o partnerstve

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Liptovské Kláčany na roky 2016 - 2022

Názov dokumentu	- Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Liptovské Kláčany
Obdobie platnosti	- 7 rokov (roky 2016 - 2022)
Predmet dohody	- ciele spolupráce partnerov rozvoj infraštruktúry a dobudovanie športových zariadení – Workout park
Účastníci dohody	- zoznam dohodnutých strán - hlavných aktérov
Riadenie procesu	Proces budú riadiť pracovné skupiny partnerov, jednotlivé opatrenia garantujú partneri. Verejnosť bude informovaná o aktivitách prostredníctvom webovej stránky Obce, úradnej tabuli, Spravodajcu a na stretnutiach s niektorými „zložkami“ pôsobiacimi v obci
Financovanie	Zo zdrojov európskej únie, dotácií jednotlivých ministerstiev, grantov